Slovenski VESTNIK

P. b. b.

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt

Posamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celoletna naročnina 250 šilingov
za Jugoslavijo letno 2500 dinarjev

LETNIK XLII. CELOVEC, PETEK 23. JANUAR 1987 ŠTEV. 4 (2311)

Tiskovni konferenci v Celovcu in na Dunaju:

Ne bomo klonili – branimo skupno dvojezično šolo!

Pred prireditvama 22. in 31. januarja sta obe slovenski osrednji organizaciji priredili skupno z Nadstrankarskim komitejem za obrambo dvojezičnega šolstva na Koroškem in delovno skupnostjo za manjšinska vprašanja na celovški univerzi tiskovno konferenco, na kateri sta formulirala predsednika organizacij dipl. inž. Feliks Wieser in dr. Matevž Grilc glavna cilja teh akcij: z zborovanjem v Celovcu hočemo pokazati, da smo Slovenci enotni v odklanjanju vsakršne oblike ločevanja otrok v šolah, na Dunaju pa bomo pokazali novi avstrijski zvezni vladi ter mednarodni javnosti, da ne gre samo za šolsko vprašanje čeprav je zdaj najbolj pereče –, temveč za splošno ravnanje z manjšinami.

Matevž Grilc je poudaril, da sta ti dve akciji potrebni predvsem zato, ker uradni gremiji niso pripravljeni videti tega vprašanja kot pedagoško-znanstveno, temveč samo kot politično. Manjšina, tako Grilc, naj bi bila tepena samo zato, da stranke v puljenju za glasove volilcev ne bi zgubile na vplivu. V podkrepitev, da obstoječe dvojezično šolstvo na Koroškem ne more biti tako slabo, kot ga skušajo delati manjšini sovražne sile, pa je Grilc spomnil na uradno izjavo deželnega šolskega sveta, da na račun skupnega dvojezičnega šolstva vse do referenduma KHD in FP ni bilo nobene pritožbe. Zato da je jasno, da skušajo manjšini sovražne sile vznetiti konfrontacijo med narodnima skupinama, pri čemer pa imajo jasen cilj: likvidacijo manjšine.

Predsednik Zveze slovenskih organizacij Feliks Wieser je poudaril, da se KHD in FP z ločitvijo v šolah niti ne bosta zadovoljila, saj že naznanjata akcije za ločitev v cerkvah, saj Haider že zahteva etnični proporc pri določevanju delovnih mest v javni službi itd. Jasno pa je Wieser izpovedal tudi, da se bosta morali v tej situaciji tudi SPÖ in ÖVP odločiti: ali se bosta spomnili svojih načel (pa tudi če jih to kratkoročno stane nekaj glasov pri volitvah), ali pa se bosta res dali vpreči v voz FP. Wieser je reagiral tudi na napoved deželnega glavarja Wagnerja, da hoče deželna vlada povabiti zastopnike slovenskih osrednjih organizacij na razgovor: „Vabilo seveda pozdravljamo, čeprav nam osebno še ni bilo izrečeno. Pozdravljamo pa ga zato, ker smo za skupno, mirno rešitev."

V imenu Komiteja za obrambo dvojezične šole je izpostavil univ. prof. dr. Peter Gstettner, da moramo na Dunaj, ker imajo tam vse kompetence. Saj je dvojezična šola na Koroškem regularna avstrijska šola, katere si ne bomo pustili vzeti od peščice desnoradikalcev. In prav to moramo zasidrati v zavesti širše javnosti, saj stranke niso pripravljene, da bi dajale te informacije naprej. Mag. Valentin Sima pa je opozoril predvsem na doprinos celovške univerze, saj so prav sodelavci univerze v veliki meri prispevali stvarne, znanstvene argumente v prid skupni dvojezični šoli na Koroškem. Hkrati pa je informiral, da je konferenca rektorjev vseh avstrijskih univerz sklenila ustanoviti vseavstrijsko komisijo, ki se bo ukvarjala z manjšinami v Avstriji, še posebej pa s položajem koroških Slovencev (o tem glej poročilo na strani 2).

Dunaj: V treh tednih 1030 podpisov

Na fakulteti za duhovne vede dunajske univerze so v preteklih tednih zbrali 1030 podpisov znanstvenih delavcev univerze, poučujočih in študirajočih za ohranitev skupne dvojezične šole na Koroškem. Iniciatorja solidarnostne izjave univ. prof. dr. P. Kirsch (romanistika) in vodja univerzitetnega instituta za jezikoslovje prof. dr. W. Dressler izpostavljata potrebo po ohranitvi in izgradnji skupne dvojezične šole na Koroškem. Za razvijanje šolskih modelov naj bi bili v prvi vrsti pristojni od univerz imenovani strokovnjaki.

Na tiskovni konferenci v sredo v dunajski Concordiji so predstavniki Iniciative znanstvenikov podali svoja stališča in ocene glede šolskega modela koroške pedagoške komisije. Le ta da je odkrito ločevalen. Slovensko manjšino bi izpostavili še večjemu pritisku in asimilaciji. Izhajajoč iz dejstva, da je koroška komisija legitimirala zgolj predstave nemškonacionalnih sil po ločenem pouku in željo političnih strank, postaja tudi jasno, zakaj ravno te sile in stranke nočejo ne videti ne slišati kaj o predlogih strokovno kvalificiranih znanstvenikov in pedagogov. Sovraštvo do manjšin se je na tak način preobrnilo tudi do sovraštva do znanosti.

Tiskovne konference so se udeležili prof. Kirsch in doc. Fischer (oba za Iniciativo znanstvenikov), P. Tyran (predsednik HAK), W. Suppan (podpredsednik Avstrijske visokošolske zveze), J. zum Winkel (Južnotirolska študentska zveza na Dunaju), podpredsednik ZSO Franc Kukovica, Susanne Pirsinger (učiteljica in sodelavka šolskega posvetovalnega centra za tuje delavce) ter Marjan Pipp kot koordinator.

Zum Winkel je orisal negativne posledice šolske segregacije na južnem Tirolskem ter izrazil svoje polno razumevanje in solidarnost z zahtevami koroških Slovencev. Tyran je poudaril, da bi ločene šole na Koroškem negativno vplivale na razvoj šolskega vprašanja gradiščanskih Hrvatov, saj se morajo oni boriti trenutno še za reči, ki jih Slovenci na Koroškem vsaj že imajo. Franc Kukovica je v zvezi z demonstracijo 31. 1. in apelom na udeležence KSVE dejal, da je internacionalizacija manjšinskih problemov velika pomoč vsem demokratičnim in napredim silam v Avstriji, ki se zavzemajo za enakopravnost in zaščito manjšin in ki hočejo trenutno preprečiti, da se izkaže slovenski manjšini in ugledu Avstrije slaba usluga z uvedbo segregacije v šolstvu.

S „protestnim vlakom" na Dunaj!

31. 1. 87
ob 11.00 uri

ZA RAZMERE PODOBNE APARTHEIDU V AVSTRIJI NE SME BITI PROSTORA

DUNAJ
pri OPERI

Demonstracija

ZA PRAVICE NARODNIH SKUPNOSTI V AVSTRIJI

ZA OHRANITEV IN IZBOLJŠANJE SKUPNEGA DVOJEZIČNEGA POUKA NA KOROŠKEM

NARODNI SVET KOROŠKIH SLOVENCEV
ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM
NADSTRANKARSKI KOMITE ZA OBRAMBO DVOJEZIČNE ŠOLE

Solidarnost tudi iz Južne Tirolske

Manjšina naj sama odloča o tem, kaj hoče" ter „restriktivna politika Avstrije napram manjšinam v lastni deželi škoduje tudi nam južnim Tirolcem, kajti italijanska vlada zaradi tega vedno spet opozarja na neverodostojnost Avstrije" – to sta bili bistveni izpovedi zastopnikov raznih južnotirolskih vseitalijanskih strank (med njimi Južnotirolske ljudske stranke, Komunistične stranke Italije, Alternativne liste za drugačno južno Tirolsko, Liberalne stranke Italije) ter zastopnikov vseitalijanskih sindikatov AGB-CGIL in SGK-UIL, ki so se udeležili skupno z dr. Marjanom Sturmom tiskovne konference Komiteja za obrambo dvojezične šole na Koroškem.

V posebnih sestankih pa je Sturm še podrobneje orisal naš položaj zastopnikov južnotirolskih strank in organizacij in jim predstavil tudi poziv demokratični avstrijski javnosti v zvezi s protestno prireditvijo 31. 1. na Dunaju. Ta poziv za ohranitev skupnega dvojezičnega šolstva so nato podpirali tudi zastopniki vseitalijanskih sindikatov AGB-CGIL in SGK-UIL, frakcijski vodja Alternativne liste za drugačno južno Tirolsko Alexander Langer ter v imenu avtonome deželne organizacije Komunistične partije Italije za južno Tirolsko Günter Staffler. Langer je povedal, da se bo demonstracije na Dunaju udeležil, Staffler pa v posebni solidarnostni izjavi poudarja, da se bo KPI udeležila demonstracije proti nemškonacionalni ločevalni politiki in rasizmu s posebno delegacijo.

PREBERITE

na strani

2 Široka podpora demonstraciji 31. 1. na Dunaju

2 Vladna koalicija SPÖ/ÖVP

3 Mednarodno srečanje gledališč na Goriškem

4 Vozni red avtobusov in vlakov na dunajsko demonstracijo

4 Občni zbor graških študentov

5 Kmetijska zbornica sprejela proračun

6 Nagrade našim ugankarjem

7 O strategijah za preživetje

8 Rožansko prvenstvo na Šentjanških Rutah

Tristrankarski pakt žal še vedno velja

Seja odborov ZSO

Priprave za protestni prireditvi v Celovcu in na Dunaju so bile v ospredju zadnje seje upravnega in nadzornega odbora ZSO prejšnji petek. Soglasno so odborniki ugotovili, da se je politična situacija v Avstriji po državnozborskih volitvah sicer spremenila in zaostrila, ni se pa **bistveno** spremenila. Še naprej velja – predvsem na Koroškem – tristrankarski pakt v manjšinskem vprašanju. Izrecno je bilo poudarjeno, da so ga koroška SPÖ, ÖVP in FPÖ sprejele pred leti tudi v ta namen, da bi veljal tudi mimo možnih sprememb v vladnih konstelacijah. So pa naprej še razlike med stališči na Dunaju in na Koroškem.

Predlog Narodnemu svetu koroških Slovencev

Prav zaradi tega se Zveza slovenskih organizacij – še posebej do protestne vožnje na Dunaj 31. januarja – trudi za okrepitev našega odpora proti načrtovanim poslabšanjem manjšinskega šolstva. Za čim večjo učinkovitost koroških Slovencev v skupnem nastopu za naše pravice pa med drugim ZSO predlaga Narodnemu svetu koroških Slovencev naslednje korake:

ZSO in NSKS posredujeta skupno zveznemu kanclerju Vranitzkemu nov katalog odprtih vprašanj slovenske narodne skupnosti, (kjer zajameta vprašanja od sprejemanja televizijskih oddaj, preko finansiranja kulturnega delovanja, glasbene šole do skupnega osnovnega šolstva) in predlagata čimprejšen razgovor med koroškimi Slovenci in zveznim kanclerjem. Na člane vlade pa apelirata, naj ne odločajo mimo koroških Slovencev.

Za poglobljeno razpravo o usklajenem postopanju glede sosvetov predlaga ZSO Narodnemu svetu, da obe organizaciji v pismeni obliki spišeta svoja stališča k sosvetom, jih skupno obravnavata v koordinacijskem odboru in nato sklepata o nadaljnjih korakih.

Poziva javnosti

Na seji pa sta bila sprejeta tudi poziva slovenski javnosti in rojakom naroda soseda. Med drugim je v prvi izjavi rečeno:

Vprašanje dvojezičnega šolstva je življenjskega pomena ne samo za nadaljnji obstoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem, temveč tudi za mir in sožitje med obema narodoma na Koroškem. Lahko ugotovimo, da vsa strokovna javnost v Avstriji odklanja apartheidske zahteve po ločevanju šolarjev. V zadnjih treh letih smo namreč skupno s strokovnjaki univerz in učitelji ovrgli vse „argumente" za ločevanje in poleg tega izdelali vrsto konstruktivnih predlogov za izboljšanje dvojezičnega šolstva na Koroškem. Kljub temu so večinske stranke na Koroškem pripravljene ugoditi zahtevam nemških nacionalistov po ločevanju šolarjev. V širši avstrijski in mednarodni javnosti imamo koroški Slovenci prav v šolskem vprašanju veliko oporo.

V taki situaciji moramo tudi koroški Slovenci stopiti v javnost, z demonstrativnimi akti opozoriti in še bolj zbuditi avstrijsko javnost, da je manjšinsko vprašanje stvar cele Avstrije, ki je tudi podpisala Avstrijsko državno pogodbo, in da ne sme prepustiti odločitve v šolskem vprašanju koroški troedini protimanjšinski politiki. Zato pozivamo naše rojake iz Zilje, Roža in Podjune, da se udeležijo protestne vožnje 31. januarja na Dunaj."

Dunaj pripravljen na demonstracijo 31. januarja

Priprave za demonstracijo proti rušenju skupne dvojezične šole tečejo tudi na Dunaju s polno paro. Nad trideset različnih organizacij (politične, kulturne, mladinske, ženske, strokovne, študentske itd.) trenutno aktivno sodelujejo v boju za ohranitev skupne dvojezične šole na Koroškem. Skupno pripravljanje dunajske demonstracije je privedlo do cele vrste drugih prireditev in raznoraznih načinov informacijske dejavnosti. Nekakšen koordinator za vse to je na Dunaju Klub slovenskih študentov in študentk.

V zadnjih desetih dneh pred demonstracijo bojo na Dunaju še štiri informacijske prireditve in diskusije v zvezi z ogroženim dvojezičnim šolstvom: tiskovna konferenca visokošolskih učiteljev za ohranitev dvojezične šole (21. 1.), diskusijski večer v študentskem domu Panorama (24. 1., prireditelj: Akcijski komite proti (neo)fašizmu), diskusijski večer v študentskem domu Vindobona (25. 1., prireditelj: skupina Neues Österreich) ter diskusijska prireditev z zastopnikom koroške deželne pedagoške komisije (29. 1., pripravlja jo Klub slovenskih študentov in študentk na Dunaju) na dunajski univerzi.

Razmah informacijske dejavnosti

Skupina visokošolskih učiteljev je na dunajski univerzi sprožila podpisno akcijo za ohranitev skupne dvojezične šole na Koroškem. Poziv je do zdaj podpisalo nad tisoč univerzitetnih profesorjev, docentov, asistentov in študentskih zastopnikov.

V skorajda vseh publikacijah in pošiljkah organizacij, ki sodelujejo v pripravah za demonstracijo, so objavljeni pozivi in poročila o nemškonacionalnem navalu na dvojezično šolstvo na Koroškem. In klic k obrambi dvojezične šole prihaja izza vogalov, plakatnih sten in letakov, ki jih pripravljalni odbor širi na Dunaju. V avstrijskem kritičnem tedenskem magacinu „profil" bo objavljen celostranski oglas s pozivom za obrambo dvojezičnega šolstva.

Potek demonstracije

Potek demonstracije ostane tudi zdaj, ko so urejene vse formalnosti z dunajskimi policijskimi organi, takšen, kot je bil na začetku objavljen. Zbirališče bo ob 11. uri pri Operi, potem pa preko Koroške ceste po ulicah 1. dunajskega okraja do Michaelerplatza in Ballhausplatza, kjer bo zaključna manifestacija pred uradom zveznega kanclerja okoli 12.30 ure.

Lista organizacij, ki podpirajo in sodelujejo v pripravah za demonstracijo

Avstrijska visokošolska zveza
Aktionsgemeinschaft
VSSTÖ
SOAL (Socialistična alternativa)
Komunistična študentska zveza
Zveza južnotirolskih študentov na Dunaju
Hrvatski akademski klub
KUGA (Kulturna zadruga na Gradiščanskem)
Manjšinski svet dunajskih Čehov
Hrvatsko kulturno društvo
Kulturno društvo gradiščanskih Madžarov
Socialistična mladina
Mlada generacija v SPÖ
Rote Falken
Komunistična mladina Avstrije
Katoliška delavska mladina
Katoliška deželna mladina
Katoliška študirajoča mladina
Delovna skupnost katoliške mladine Avstrije
Mittelschülerkartellverband
Österreichischer Bundesjugendring
Zelena alternativna lista
Alternativna lista Dunaj
Komunistična partija Avstrije
Liga za človečanske pravice
Longo mai
Zusammen
Wiener Lehrerinitiative
Österreichische Lehrerinitiative
Aktionskomitee gegen faschistische Wiederbetätigung
Bund demokratischer Lehrer
Bund demokratischer Frauen
Iniciativa visokošolskih učiteljev za obrambo dvojezične šole
Delovna skupnost UFI (Unabh. Friedensinitiative)
Republikanski klub „Neues Österreich"
Liberale Initiative
Komitee für ein ausländerfreundliches Österreich
Österreichischer Informationsdienst für Entwicklungspolitik
Österreichische Widerstandsbewegung
Gewerkschaftliche Einheit

Hej, z nami pojdi!

Čas je, da se spravimo v skupnost! Kajti da je le v skupnosti moč, so tudi tebi gotovo že dopovedali. Mnogi boste morda trdili, da je to samo mlatenje prazne slame. Vendar ima ta „fraza" za nas usodni pomen. Vse naše pravice so bile in bojo tudi v bodoče odvisne od tega, v koliko se jih bomo posluževali in zahtevali kot predpogoj za preživetje našega naroda v državi Avstriji. Samoumevno je, da vse naše možnosti rastejo in padejo s številčno močjo našega naroda. Več nas bo, glasnejše in s tem tudi nepreslišne bodo naše zahteve. Od tega odvisi, v koliko bomo sploh merodajni pri odločanju deželnih in državnih oblasti. Čim bolj bomo porazdeljeni in raztreseni po skupinah, ki se ne morejo združiti, tem šibkejši bomo v naših zahtevah. Zato je za narod, ki živi v manjšini z večinskim narodom, še posebno življenjsko vprašanje, v koliko je zmožen združiti vse sile, ki ga sestavljajo.

Torej, kako se bomo odločili, ko gre za našo skupno dvojezično šolo? Saj ne boš trdil, da se ta problematika prav tega nikakor ne tiče? Edina pot, če se strinjamo v tem, da jo ohranimo in postopoma izboljšamo, more biti le taka, da jo z vsemi močmi branimo. Prepričani smo, da nam bo uspelo, če bomo le v stanu, čim širšo javnost seznaniti z našimi težnjami in zahtevami v zvezi z dvojezčno šolo. V naši demokratični družbi se nam ponuja nedvomno najučinkovitejši način opozarjanja javnosti – pravica demonstriranja, ki je v bistvu nenasilni množični protest zapostavljene skupine.

V tem smislu smo prepričani o pravilnosti vseslovenske in lahko rečemo vseavstrijske demonstracije za ohranitev skupne dvojezične šole in s tem za pravice naše narodne skupnosti. Hočemo izpovedati, da o kakršnikoli usodi naše šole sami želimo odločati in nočemo prepuščati odločanje nam sovražnim krogom. Kdo bo bolje vedel, kaj je za nas zdravo, če ne mi sami?

Če se s tem strinjaš tudi ti, nam ni treba dvakrat ponavljati, da se v soboto 31. 1. 1987 zanesljivo srečamo na celovškem kolodvoru ob 6.30 uri zjutraj. Pomagaj nam in ne bo ti žal, ker si svoj delež prispeval k dosegi našega skupnega cilja.

Se vidimo v soboto!

Zveza slovenske mladine — **Katoliška mladina** — **Koroška dijaška zveza**

Konferenca rektorjev avstrijskih univerz:

Znanstveni apel za dvojezičnost in skupno šolo

12. in 13. januarja je zasedala na Dunaju konferenca rektorjev vseh avstrijskih umiverz in pod naslovom „manjšine v Avstriji" obravnavala tudi vprašanja dvojezičnega šolstva na Koroškem. Kot rezultat tega posveta so soglasno sklenili kratko poročilo o položaju etničnih manjšin v Avstriji, predvsem pa o položaju Slovencev na Koroškem; sklenili pa so tudi, da bodo ustanovili vseavstrijsko univerzitetno komisijo, v kateri bodo sodelovali avstrijski, ob potrebi pa tudi mednarodni strokovnjaki. Ta komisija bo ocenila situacijo in pravni položaj manjšin v Avstriji ter izdelala predloge za izboljšanja. Ta gremij strokovnjakov (pravnih in državnih ved, zgodovinarjev, pedagogov, jezikoslovcev, politologov, sociologov in gospodarstvenikov) bo predsedstvo konference rektorjev avstrijskih univerz v sodelovanju s celovško univerzo ustanovil v naslednjih mesecih. S tem pa hoče konferenca rektorjev prav v času, ko so ogroženi ostanki mirnega sožitja večinske in manjšinske kulture zaradi vprašanja, dvojezičnega šolstva predvsem na Koroškem, opozoriti na visoki politični pomen jezikovne in etnične mnogoličnosti v naši deželi. Ta pomen pa hoče tudi znanstveno podkrepiti.

Kakor pravi konferenca rektorjev v tiskovni izjavi, hoče s tem dati impulz za pozitivni razvoj manjšin in zmanjšati odklonilno držo do dvojezičnosti in bikulturne identitete. Hkrati pa hoče spodbuditi tudi ponovni kritični pretres stališč do pripadnikov avstrijskih manjšin in njihovih zahtev. Kot nepristranski izvedenci bodo pregledali vse dosedanje zahteve ter pripravili ustavne in državno-pravne ter pedagoško-socialne podlage za odločitev.

Pri istem zasedanju se je konferenca rektorjev vseh avstrijskih univerz ukvarjala tudi z napadi predsednika FP Haiderja na celovško univerzo, saj je Haider očitaval celovški univerzi, da se le važi, ne da bi prispevala konstruktivne predloge. Konferenca je očitek zavrnila in podkrepila, da univerza v Celovcu v tem vprašanju deluje za povečanje mirnega sožitja narodnih skupin ter da skuša izgraditi zavest med pripadniki večinskega naroda, da imajo razumevanje za ogroženi politični, socialni in kulturni položaj manjšine.

Načrti deželne vlade

Pristojni odbor deželnega zbora bo začel z obravnavo zahtev KHD, FP in peticije KAB. To je povedal deželni glavar Wagner, ki na vsak način hoče sklep deželnega zbora o vprašanju ločevanja. Ta sklep hoče posredovati tudi na Dunaj. Hkrati je naznanil, da je deželna vlada sklenila „zdaj enkrat" povabiti zastopnike slovenskih organizacij na razgovor na Koroškem – zdaj, potem ko so že prej sklepali o ravnanju z manjšino. K prireditvama 22. januarja, ki vzbujata veliko zanimanje v avstrijski javnosti, pa je vedel reči le: „Vsako izjavo, ki ne bo odgovarjala resnici, bom javno komentiral..."

Kako pridemo 31. 1. na Dunaj?

Vozni red vlakov in avtobusov

na strani 4

Vladna koalicija SPÖ/ÖVP

pomeni občutne obremenitve zlasti malega človeka

Kar je že vse od volitev lanskega novembra veljalo za precej gotovo in je pred božično-novoletnimi prazniki dobilo prve jasnejše obrise, to je zdaj postalo resničnost: vladna koalicija obeh velikih strank SPÖ in ÖVP. V sredo so člani nove vlade prisegli zveznemu predsedniku in prihodnji teden se bo vlada s svojim programom predstavila tudi v parlamentu.

Sedanji koalicijski sporazum je sad večtedenskih pogajanj, pri katerih sta oba partnerja skušala vnesti čim več svojih predstav o bodoči politiki. Koliko je pri tem ena stran uspela in koliko je druga morala popustiti, bo seveda pokazala šele bodočnost. Eno pa je znano in jasno že sedaj: Z doseženim kompromisom pravzaprav nihče ni resnično zadovoljen – ne ena ali druga stranka, še manj široka javnost. Še najbolj zadovoljne obraze je bilo po podpisu koalicijskega pakta videti pri ÖVP, ki je takorekoč napravila skok od nič do polovice vse oblasti v državi. Pri socialistih so mnenja zelo deljena ter segajo od vsaj navideznega zadovoljstva preko neprikritega razočaranja vse tja do ogorčenega nasprotovanja. Bolj ali manj ostra kritika pa prevladuje tudi v vseh ostalih političnih grupacijah in zlasti v širokih plasteh prebivalstva, ki se dobro zaveda, da prihaja zdaj doba sedmih suhih let.

Veliki stranki se v koalicijskem objemu namreč nista združili iz medsebojne ljubezni, temveč je njuna zveza nastala iz potrebe časa. Pravijo, da je bila to edina rešitev, ki je še ostala, odkar je proračunski primanjkljaj preskočil mejo 100 milijard šilingov in so državni dolgovi dosegli vsoto 600 milijard šilingov, ki pa se v kratkem lahko povzpne na 1000 milijard. Ali bosta veliki stranki s skupnim trudom res uspeli najti pot iz sedanje situacije? Ali bo vladni program, za katerega sta se dogovorili, res tisto čudežno sredstvo, ki naj bi privedlo do ozdravitve državnih financ in do novega začetka v državni politiki? In podobnih vprašanj je še veliko, vendar odgovora nanje trenutno še nihče ne more dati.

Ni treba biti črnogled, toda optimizem je danes prava redkost. Še posebno velja to za take, ki imajo širši pregled in globlji vpogled v razvoj dogodkov in stvari. Izbruh bivšega kanclerja Kreiskega, da s takšno stranko pod vodstvom takih ljudi noče več imeti opravka, je dovolj zgovoren. Njemu pač ni ostalo prikrito, kaj se trenutno dogaja v SPÖ in kako daleč se le-ta oddaljuje od „njegove" stranke in od njegove politike. In da bo zunanjo politiko Avstrije (ki je bila Kreiskemu pravi „konjiček") odslej „delal" Mock, ga je razumljivo še posebno prizadelo. Prav v tej zvezi pa se seveda vsiljuje tudi še vprašanje, ali je Mock res najbolj primeren človek, ki naj bi kot zunanji minister „popravil" občutno načeti mednarodni ugled Avstrije? Kajti ta ugled je šel po zlu predvsem takrat, ko so prihajale na dan podrobnosti o vlogi, ki jo je med drugo svetovno vojno igral sedanji predsednik Waldheim – in ravno Mock je najbolj podpiral izvolitev Waldheima (torej bi lahko rekli, da je bil kozel narejen za vrtnarja).

Toda ne le v zunanji politiki, temveč tudi glede notranjega razvoja Avstrije pomeni vladna koalicija SPÖ/ÖVP velik korak na desno. Najrazličnejši ukrepi, ki jih napovedujejo za bližnje mesece in prihodnja leta, so tozadevno zelo zgovorni. In pri tem ni nobenega dvoma, da bodo v prvi vrsti prizadeli ravno tiste sloje, ki jih že doslej ni tlačilo breme izobilja, temveč so se s težavo prebijali skozi življenje. Besede o razumevanju za potrebe malega človeka, ki jih je bilo slišati med volilnim bojem, so bile pri koalicijskih pogajanjih že davno pozabljene.

Nova zvezna vlada

na podlagi koalicije SPÖ/ÖVP

Pri pogajanjih o vladni koaliciji sta se SPÖ in ÖVP sporazumeli o naslednji sestavi nove zvezne vlade:

zvezni kancler – **dr. Franz Vranitzky** (SPÖ)
vicekancler in zunanji minister – **dr. Alois Mock** (ÖVP)
ministra v uradu zveznega kanclerja – **dr. Franz Löschnak** (SPÖ) in **dr. Heinrich Neisser** (ÖVP)
minister za finance – **Ferdinand Lacina** (SPÖ)
minister za socialno upravo – **Alfred Dallinger** (SPÖ)
minister za promet – **dr. Rudolf Streicher** (SPÖ)
minister za notranje zadeve – **Karl Blecha** (SPÖ)
minister za pouk – **dr. Hilde Hawlicek** (SPÖ)
minister za gospodarstvo – **Robert Graf** (ÖVP)
minister za državno obrambo – **dr. Robert Lichal** (ÖVP)
minister za kmetijstvo – **dipl.ing. Josef Riegler** (ÖVP)
minister za vprašanja družine in okolja – **dr. Marilies Flemming** (ÖVP)
minister za znanost – **univ. prof. dr. Hans Tuppy** (ÖVP)
minister za pravosodje – **dr. Egmont Foregger** (strankarsko nevezan)
državni sekretar za vprašanja žensk – **Johanna Dohnal** (SPÖ)
državni sekretar v finančnem ministrstvu – **dr. Raimund Dietz** (ÖVP)

UNIOR zdaj definitivno v Borovljah

(VP in FP iz narodnopolitičnih razlogov proti naselitvi)

Tovarna UNIOR, ki ima svoj glavni sedež v Žrečah pri Mariboru, bo zdaj definitivno obratovala tudi v Borovljah. To potrjuje med drugim tudi sklep deželne vlade, da dobi UNIOR za naselitev iz deželnih sredstev subvencijo v višini 4,5 milijona šilingov – zato pa se mora UNIOR obvezati, da bo predvidenih 65 delovnih mest garantiralo vsaj za deset let. Hkrati je izjavil deželni finančni referent Erwin Frühbauer, da bo dobila tovarna UNIOR tudi iz sredstev za na novo ustvarjena delovna mesta, ki jih porazdeljuje tako imenovana Družba za naseljevanje podjetij, ki se pri takih naselitvah pa tudi soudeležuje (BABEG), sedem milijonov šilingov.

Sklep deželne vlade je bil sprejet z glasovi SPÖ. VP in FP pa sta glasovali proti. In sicer s pretvezo, da nimata vpogleda v finančne načrte UNIORja, kar pa je deželni glavar v posebni tiskovni konferenci že kar zavrnil. Kaže torej – in to vsaj FP v svojem glasilu „Kärntner Nachrichten" prikrito priznava – da sta VP in FP samo iz narodnopolitičnih vidikov odklonili naselitev tovarne UNIOR. S tem pa sta nedvomno pokazali tudi svoj pravi obraz, se pravi da enostavno negirata dejstvo, da je z likvidacijo podržavljenih podjetij VÖEST v Borovljah nastala za delavce cele regije brezupna situacija. In prav priselitev tovarne UNIOR bo pomenila skupno z ostalima dvema novima podjetjima v Borovljah (Haaf že obratuje, tudi Glock bo začel s produkcijo) nova delovna mesta za do zdaj brezposelne te regije. Vrhu tega pa bo npr. že sama tovarna UNIOR investirala v Borovljah približno 100 milijonov šilingov. UNIOR bo ponudil tudi vrsto delovnih mest, za katera je potrebna visoka kvalifikacija, surovine za svojo produkcijo pa hoče dobavljati od avstrijskega podržavljenega podjetja VÖEST. Proizvodnja UNIORja bo potekala na visokokvalitetnih kompjutersko vodenih CNC-strojih, od produkcije pa bo šlo 80 odstotkov v izvoz, ostalih 20 odstotkov pa na avstrijski trg.

Obstoj Stalnega slovenskega gledališča v Trstu resno ogrožen

Stalno slovensko gledališče v Trstu, ki sodi med najboljše slovenske gledališke ustanove, se bori za obstoj. To ni nova situacija tega edinega slovenskega poklicnega teatra v zamejstvu. S finančnimi problemi se je SSG v Trstu ubadalo že dolga leta. To pa zaradi tega, ker s strani uradnih italijanskih forumov ni dobivalo take podpore kot jo prejemajo druga, italijanska gledališča, čeprav bi ta ustanova kot manjšinska morala biti deležna tem večje podpore. Probleme so reševali sproti z najemanjem posojil, za katera so poroštvo prevzemale deželne oblasti, vendar samo za določeno dobo. To pa je tudi bilo trajno stanje SSG, ki od sezone do sezone ni vedelo, ali bo spet dobivalo ustrezna posojila. Medtem ko se italijanskim gledališčem ni treba bati za podaljšanje in za poroštvo.

Prav v zadnjih letih, ko se v Trstu in v severni Italiji sploh, pojavljajo močni nacionalistični in neofašistični elementi, ki ponekod, zlasti v Trstu, močno vplivajo tudi na uradno politiko napram slovenski narodni skupnosti. To je tudi privedlo do tega, da SSG ne dobiva več ustrezne finančne podpore. Sredstva, ki jih ima na razpolago pa segajo samo še do 1. februarja letos. To z drugimi besedami pomeni, da gledališče stoji pred koncem, da bo, če se ne bo zgodilo kaj posebnega, moralo zapreti svoja vrata.

Kaj bi to za tržaške oz. primorske Slovence pomenilo, ve vsak zavedni Slovenec širom skupnega slovenskega kulturnega prostora. To je v prvi vrsti političen problem, ki ga bo treba rešiti, mu dati vso moralno podporo. Italijanske oblasti bodo morale spregledati svojo zmoto, kajti ukinitev podpore SSG bi pomenila hujši udarec kot tedaj, ko so v Trstu zažgali slovenski kulturni dom, kajti ukinitev teatra bi pomenila dejansko uničenje kulturnega jedra slovenski narodni skupnosti v Trstu.

Zato upravi, ansamblu in vsem, ki so odgovorni za obstoj SSG v Trstu velja naša solidarnost, da s pogumom stopijo novi usodi naproti, da v tej najtežji situaciji ne popustijo. S strani italijanske politike pa pričakujemo, da se bo odločila za kulturni korak in ne za pot v slepi nacionalizem, ki je povzročil že toliko gorja in sovraštva med narodi.

Na tem mestu je treba še enkrat naglasiti, da ansambel Stalnega slovenskega gledališča v Trstu dejansko sodi med najboljše slovenske gledališke ustanove. Mednarodne nagrade in nagrade v okviru jugoslovanskih gledaliških tekmovanj in nenazadnje slovenske nacionalne nagrade, ki jih je tržaško gledališče prejelo v zadnjih letih, kakovost tega ansambla samo potrjujejo. Zato bi ukinitev SSG, ki je v teku povojnih let mnogokrat gostovalo tudi pri nas na Koroškem, pomenila amputacijo znatnega dela zdravega slovenskega kulturnega telesa, bi pomenila ohromitev njegovega utripa. To pa za današnji čas, ko v Evropi kličemo po kulturnem in drugem sodelovanju, za deželo Furlanijo-Julijsko krajino, niti za državno vodstvo v Rimu, ne bi bilo dejanje v duhu, v kakršnem ga zagovarja v svoji uradni politiki.

Če se bo kaj takega zgodilo v času mednarodnega srečanja gledališč v italijanski Gorici in slovenski Novi Gorici, torej pred vrati Trsta, bi tak ukrep pomenil škandal in posmeh vsem, ki se v prostoru Alpe-Jadran trudijo za kulturno sodelovanje.

Slovenska prosvetna zveza **Krščanska kulturna zveza**

P r i r e d i t e v

ob slovenskem kulturnem prazniku
Ob 400-letnici smrti
Primoža Trubarja

v sredo, 4. februarja 1987, ob 19.30 uri
v velikem javnem studiu
koroškega radia (ORF-Theater)
Sponheimerstraße 13, Celovec.

Spored
slavnostni govor: dvorni svetnik dr. Pavle Zablatnik
„Trubarjevo mesto v slovenski kulturi"
Recital Trubarjevih besedil: Polde Bibič
Pesmi slovenskih protestantov:
izvaja MePZ Jakob Petelin Gallus, vodi prof. Jože Ropitz

Tischlerjeva nagrada 1987 Bogu Grafenauerju

Letošnji dobitnik Tischlerjeve nagrade, ki jo podeljuje Krščanska kulturna zveza, je univ. prof. dr. Bogo Grafenauer iz Ljubljane. Na podelitev, ki bo ob 19.30 uri nocoj v Tischlerjevi dvorani Slomškovega doma v Celovcu, vabita narodni svet Koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza.

Univ. prof. dr. Bogo Grafenauer bo prejel letošnjo Tischlerjevo nagrado za mnogovrstno in temeljito znanstveno delo ter vsestransko publicistično prizadevanje v zvezi s koroškimi Slovenci v preteklosti in danes. To odlikovanje pa naj bo tudi zahvala za vso moralno in drugovrstno podporo s strani Kluba koroških Slovencev v Ljubljani, kateremu on predseduje.

Goste bo pozdravil predsednik NSKS dr. Matevž Grilc, nagrado bo podelil predsednik KKZ dr. Janko Zerzer, za kulturni del pa bo poskrbel MPZ SPD „Jepa-Baško jezero".

Dr. Grafenauerju k podelitvi Tischlerjeve nagrade iskreno čestitamo!

Med revijami:

„Die Brücke 4/1986"

Kot pričakovano, je pravkar izšla nova številka koroške kulturne revije „Die Brücke", četrta in s tem zadnja številka letnika 1986. Uvodoma je treba popraviti našo napoved, namreč, da bo tudi v tej številki šlo za prispevke iz vrst slovenskih koroških avtorjev. To tokrat ni slučaj; urednik nam je povedal, da je moral nekaj prispevkov (tudi drugih avtorjev) uvrstiti za objavo v prvi letošnji številki, ki bo izšla marca letos. Kljub temu je tudi v tej številki govora o slovenski literaturi „Die Brücke" nudi mnogo privlačnega branja. Malce nenavadna, a vendar zanimiva, je razprava o koroški kuhinji. Tu gre za kulinarične navade na Koroškem v prazničnih dneh. S tem se seveda ukvarjajo poklicani ljudje, kuharji oz. gastronomi znanih koroških gostinskih podjetij, ki s svojimi specialitetami privabljajo goste. Če v prvem prispevku gre za kuhinjo razvajenih in zahtevnih ljudi, je drugi namejen tistim, ki se morajo prehranjevati z malo denarja, a vendar v javnih lokalih – v ljudski kuhinji. To je vsekakor primerjava, ki zbuja zanimanje.

Sicer je pričujoča številka „Die Brücke" posvečena likovni umetnosti in arhitekturi. Ustaljena je tudi rubrika, v kateri gre za prve objave literarnih prispevkov raznih avtorjev. Med njimi najdemo Kurta Erkerja, Karla Schnitzerja in druge. Esej o Koroškem pesniku Volkmarju Haselbachu je napisal Helmut Scharf. V pregledu, v katerem gre za predstavitev novih knjižnih izdaj, sta tudi predstavljeni knjigi Cirila Kosmača Tantadruj in Balada o trobenti in oblaku. Prvo je v nemščino prevedel Klaus Detlev Olof, drugo pa Peter Wieser. Razmeroma obširno recenzijo o obeh prevodih Košmačevih del je napisal Wolfgang Koch. Že zaradi te ocene je vredno revijo vzeti v roke. Končno je treba omeniti še predstavitev Omanovega stenskega koledarja za leto 1987, ki ga je izdala založba Mohorjeve družbe v Celovcu.

Avtor likovne priloge je tokrat Peter Putz, ki se je s svojim delom pridružil kulinaričnim razpravam, saj svoj umetniški produkt imenuje „Kärntner Keksi", ki je resnično dekorativno stimulativen motiv. Sicer pa je v decembrski številki „Die Brücke" še mnogo drugega zanimivega branja, zlasti vrsta poročil iz kulturnega življenja Koroške in preko nje.

CELOVEC
GIMNAZIJSKI PLES
Čas: petek, 30. januar 1987, ob 20.00 uri
Kraj: v hiši ÖGB (delavska zbornica)
Igrajo: Henček, Bazar, DO, IT, Hlod

„Pri Joklnu" vabijo na likovno razstavo

Kulturno društvo „Pri Joklnu" vabi na svojo prvo letošnjo likovno razstavo, ki jo je v imenovanem gostišču v Pavličevi ulici odprlo 14. januarja. S tem društvo nadaljuje s svojo razstavno dejavnostjo v katero vključuje likovne umetnike obeh narodnosti na Koroškem. Vabi pa tudi umetnike iz Slovenije in drugih avstrijskih zveznih dežel.

Na prvi razstavi, ki bo odprta do 17. februarja 1987, se „Pri Joklnu" predstavlja Monika Kircher. Sicer ne z akvareli, kot je pomotoma bilo napisano na vabilu, ampak s slikami različne oz. mešane tehnike.

Pod naslovom „Novosti na papirju" slikarka na moderen način sporoča svojo umetniško govorico. Njene abstrakcije so vsekakor vredne, da si jih ogledamo.

Razpis

XVIII. festival domače zabavne glasbe Slovenije, ki bo 4., 5., in 6. septembra 1987 v Ptuju.

I.

1. Na festivalu lahko sodelujejo vsi domači zabavni ansambli iz Slovenije in zamejstva, ki gojijo to glasbeno zvrst.

2. Vsak ansambel nastopi z dvema skladbama, od teh mora biti ena vokalna. Skladbe morajo biti izvirne in na festivalu prvič javno predvajane. Besedila morajo biti v slovenščini ali v enem od slovenskih narečij. Zaželeni so predvsem motivi iz življenja in dela današnjega slovenskega človeka.

3. Skladbe, izvedbo in besedilo bo ocenjevala posebna komisija, ki jo imenuje Zveza kulturnih organizacij Slovenije. Strokovna komisija bo preizkusila kakovost in usposobljenost ansamblov na področnih revijah.

4. Strokovna komisija bo spremljala nastop ansamblov na festivalu in ansamble razdelila v kakovostne skupine za podelitev zlate, srebrne in bronaste Orfejeve značke ter pisnega priznanja za sodelovanje. V navedene štiri skupine bodo razvrščeni vsi ansambli, značko Orfeja s plaketo dobi ansambel, vsak član ansambla pa samo značko ali priznanje, ustrezno razvrstitvi ansambla. Prednosti, ki jih bodo imeli nosilci zlate značke Orfeja, bodo podrobneje opredeljene v pravilih festivala, predvsem pa so: pravica snemanja na RTV Ljubljana brez predhodne avdicije, organizirano gostovanje v zamejstvu s priporočilom ZKO Slovenija in podobno.

5. Na festivalu bo podeljenih 7 nagrad, 3 za skladbe, 3 za besedila in Korenova plaketa za najboljšega pevca ali pevsko skupino ter nagrade za najmanj trikrat doseženo zlato Orfejevo značko.

6. Pogoj za sodelovanje na festivalu je tudi pristanek, da izvajalci odstopijo od mehaničnih pravic za posnetke plošč in kaset RTV Ljubljana. Avtorjem pripadajo vse pravice, ki jih določa zakon.

7. Ansambli morajo poslati načelni pristanek za sodelovanje na festivalu in notno gradivo z besedili do 15. marca 1987 na naslov: Zavod Radio-Tednik Ptuj, 62250 Ptuj, Vošnjakova 5, kopijo prijave pa ZKO pristojne občine.

II.

Z vsemi ansambli, ki bodo sodelovali na XVIII. festivalu, bo oganizator sklenil posebno pogodbo, ki bo natančneje določila medsebojne obveznosti in pravice.

Ptuj, 5. januar 1987

Komisija DZG pri ZKO Slovenije

Tretje mednarodno srečanje gledaliških skupin

Kulturna komisija delovne skupnosti Alpe-Jadran je pred kratkim sprejela načrt za tretje srečanje gledališč, ki bo v času od 13. do 21. marca letos v Gorici in Novi Gorici. Sodelovalo bo 15 gledaliških hiš in skupin iz šestih držav. K sodelovanju se je prijavilo 30 gledaliških ansamblov, a posebni odbor jih je od prijavljenih izbral petnajst. Prišli bodo iz Jugoslavije, Avstrije, Italije, Zvezne republike Nemčije, Velike Britanije in Poljske.

Ob tem je bilo tudi povedano, da bo srečanje potekalo pod geslom „Spoznavajmo se v svojih izvirnih ustvarjalnih hotenjih in si med seboj odpirajmo vrata". To pomeni, da bo šlo za predstavitev sodobnih gledaliških dosežkov posameznih držav oz. narodov, kar bo gotovo velikega pomena tako za gledalce kot za gledališke strokovnjake. Kljub temu bodo na sporedu tudi predstave, ki zajemajo dela klasikov, s tem pa tudi svetovno literaturo.

Prvo predstavo srečanja bo odigralo Primorsko dramsko gledališče, ki je za to priložnost naštudiralo Turrinijevo delo „Ta nori dan". Med gostujočimi ansambli bo tudi Eksperimental Studio iz Celovca, ki bo uprizoril delo S. Meerbauma „Zatekel sem se v hrepenenje". Iz Avstrije bo na srečanju sodelovala še Kulturna skupina iz Gradca, ki bo nastopila z Burellovo igro „Hess" in Kleines Theater iz Salzburga z igro C. Bricknerja „Komu bi to povedala Dezdemona". Iz Slovenije bo poleg PDG Nova gorica sodeloval ansambel SNG Drama in Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane. Prvo bo uprizorilo Zajčevo igro „Kalevala", drugo pa Dostojevski – Jovanovičevo „Blodnje".

V času srečanja bo potekal tudi simpozij z naslovom „Gledališče Slovenije in Hrvaške skozi medsebojne vplive znotraj prostora Alpe-Jadran – zgodovina in sodobnost". Simpozij naj bo hkrati uvod v podobno razmišljanje v prihodnjih letih za italijanski in nemški jezikovni prostor. Ob tej priložnosti bodo predstavili tudi knjigo Marka Pogačnika „Skrivnostne poti Benetk" in likovne dosežke mladega novogoriškega slikarja Klavdija Tutte.

Kako pridemo 31. januarja 1987 na Dunaj?

Udeležence demonstracije 31. januarja na Dunaju naprošamo, da pridejo po možnosti z osebnimi avtomobili oz. z rednimi vlaki do Celovca, od koder bo vozil na Dunaj „protestni vlak". Za vse tiste, ki do Celovca ne morejo priti z osebnim avtomobilom ali z rednim lokalnim vlakom, bodo vozili posebni avtobusi.

Protestni vlak na demonstracijo na Dunaj

bo odpeljal ob 6.30 uri iz Celovca, z Dunaja se bo vračal ob 14.00 uri in bo prispel v Celovec najpozneje do 18.30 ure.

Prometne zveze za vožnjo do Celovca:

Prvi jutranji vlak iz Podjune: 5.34 Dob, 5.39 Pliberk-mesto, 5.42 Pliberk-dežela, 5.46 Šmihel, 5.51 Metlova, 5.58 Sinča vas, 6.06 Tinje/Kamen, 6.25 Celovec.

Zadnji večerni vlak vozi ob 18.51 iz Celovca v Podjuno.

Iz Beljaka vozi vlak v Celovec ob 5.30 uri – 5.39 Podravlje, 5.43 Lipa-Rožek, 5.47 Vrba – in prispe v Celovec ob 6.15.

Zvečer pa gre iz Celovca vlak proti Beljaku ob 18.50.

Avtobusi bodo vozili iz sledečih krajev:

Proga 1:

5.00 Ločilo (posojilnica)
5.05 Brnca (avtobusna postaja)
5.10 Vodiča vas (avtobusna postaja)
5.15 Bekštanj (avtobusna postaja)
5.25 Loče (gostilna Pušnik)
5.35 Ledince (kulturni dom)
avtocesta, Celovec

Proga 2:

5.15 Leše (gostilna Gabrijel)
5.20 Šentjakob (posojilnica)
5.25 Šentpeter (avtob. postaja)
5.35 Reka (hotel Antonič)
5.40 Rožek (avtob. postaja)
5.50 Vrba (avtob. postaja)
avtocesta, Celovec

Proga 3:

5.00 Škofiče (zadruga)
5.10 Št. Ilj (pri pošti)
5.20 Zgornja vesca (avtob. postaja)
5.25 Branča vas (avtob. postaja)
5.30 Bilčovs (avtob. postaja)
5.35 Potok (avtob. postaja)
5.45 Čahorče (avtob. postaja)
5.55 Kotmara vas (avtob. postaja)
Celovec

Proga 4:

5.15 Sveče (gostilna pri Adamu)
5.20 Bistrica v Rožu (pri občini)
5.30 Podsinja vas (avtob. postaja)
5.35 Št. Janž (zadruga)
5.40 Svetna vas (avtob. postaja)
Celovec

Proga 5:

5.00 Sele-cerkev (pri farnem domu)
5.25 Bajdiše (gostilna pri Lenčiji)
5.35 Doli (avtob. postaja)
5.45 Borovlje (avtob. postaja)
Celovec

Proga 6:

5.00 Železna Kapla (hotel Obir)
5.20 Miklavčevo (posojilnica)
5.30 Galicija (avtob. postaja)
Celovec

Proga 7:

5.00 Globasnica (pri pošti)
5.05 Podjuna (gostilna Rižnar)
5.10 Belovče (avtob. postaja)
5.15 Kokje (avtob. postaja)
5.20 Dobrla vas (Sienčnik)
5.30 Škocijan (pošta)
Celovec

Proga 8:

4.45 Stara vas (pri Šternu)
4.50 Boja vas (avtob. postaja)
5.00 Žitara vas (gostilna Rutar)
5.05 Mlinče (pri Kovaču)
5.10 Rikarja vas (avtob. postaja)
5.15 Št. Primož (pri Voglnu)
5.25 Št. Vid v P. (avtob. postaja)
Celovec

Vozovnice za protestni vlak na Dunaj dobite pri Naši knjigi, pri Joklnu, raznih organizacijah in pri zaupnikih slovenskih organizacij in kulturnih društev. Stanejo pa 300 šilingov za osebo; otroci do 10. leta pridejo brezplačno na Dunaj, dijaki, študenti, vajenci in brezposelni pa plačajo polovico.

Po vrnitvi z Dunaja v Celovec se bodo udeleženci demonstracije lahko vrnili s posebnimi avtobusi (na omenjenih progah) v svoje domače kraje.

Občni zbor Kluba slovenskih študentov v Gradcu

To, da sonce vzhaja na vzhodu, dragi bralec, menda že veš. Da se je vzhodnjakom v Gradcu letos pridružilo več članov kot njihovim severnim bratom na Dunaju (in sestram seveda), menda tudi. Tem bolj utemeljeno je torej, da dogodkom kot so npr. občni zbor damo ustrezno težo, jim odredimo ustrezno mesto in jih osvetlimo iz pravega zornega kota.

Pretekli četrtek je klub KSŠG imel svoj redni občni zbor, ki so se ga poleg zadovoljivega števila klubašev udeležili tudi gostje iz Celovca in Dunaja.

Po statutih je najprej na vrsti stari odbor, da položi račune.

Tajnik Wuzella je naštel prireditve, ki so se zvrstile v lanskem letu. Izpostavil bom le najpomembnejše. Tako je Klub soorganiziral protestne demonstracije proti Scrinzijevi kandidaturi za mesto državnega predsednika. Največja prireditev v lanskem letu je bil gotovo „Slovenski praznik v graški menzi", ki naj bi graško javnost seznanil s položajem in s tegobami koroških Slovencev. Za literarne užitke so poskrbeli Majda Kne, Milan Kleč, Tomaž Šalamun, Jani Oswald in Maja Haderlap. Politična in druga predavanja so obravnavala teme kot onesnaževanje okolja, Slovenci na Štajerskem i. p. In končno še zabava in rekreacija (biljard, nogomet, odbojka), ki uspeta nagovoriti še največ članov. Predsednikovo poročilo (Štefan Merkač) je bilo zarisano s temnejšimi odtenki. Opozoril je na pomanjkljivosti in hibe, predvsem še na manjkajoče pobude s strani članstva. Izpostavil je vprašanje, ali je smiselno organizirati četrtek za četrtkom prireditve zgolj zato, da se ohrani kontinuiteta, če pravega odziva nanje ni. Pripomnil je, da namenoma udarja po temni plati zvona, ker je samohvalisanja na podobnih prireditvah tako in tako že preveč.

Diskusija, ki se je razvila na osnovi poročil, je bila zanimiva in živahna. Lotila se je osnovnih vprašanj graškega, pa ne samo graškega, kluba. Opaziti je med drugim, da zanimanje za politično diskusijo usiha, posebej še med mlajšimi študenti. Ni jim do tega, da bi se osredinili zgolj na koroško stvarnost, da bi vso energijo vlagali zgolj v reševanje problemov. Občutna je želja po sproščenosti in življenju. Zato ni čudno, da se raje biljardira kot politizira, da je bolj priljubljena odbojka od povorke.

Treba se je soočiti z dejstvom, da so se časi spremenili in jih ne moremo s silo zavrteti nazaj. Zato tudi nima smisla jokati za tistim obdobjem, ko je demonstracija podila demonstracijo, akcija akcijo. Kljub temu pa novih teženj ne smemo ocenjevati preveč negativno, saj je še kako pomembno, da se ob vsej diskusiji o našem preživetju ne pozabi tudi živeti. Mogoče ravno te težnje lahko vrednotimo kot izraz neke zdrave smozavesti.

Klub si na vsak način prizadeva za koristno povezovanje zabavnega s političnim, kar ne ostaja brez uspeha. S športnimi prireditvami mu je uspelo pritegniti tudi tiste študente, ki sicer zagotovo ne bi prihajali v klub.

V nadaljevanju diskusije je tekla beseda tudi o demonstraciji na Dunaju, pri čemer so klubaši opozorili, da ji morajo na vsak način slediti druge akcije na Koroškem. Predstavnika osrednjih organizacij (Marijo Jurič in Franc Wedenig) sta spregovorila o določenih uspehih v manjšinskem vprašanju in podčrtala solidarnost nekaterih nemškogovorečih skupin v boju za ohranitev skupne šole. Tudi nespretna izjava o vstopu v sosvete, ki je škodila skupni akciji in sila neugno odjeknila v javnosti, ni ostala neomejena.

Razprava je bila vsekakor odprta in iskrena in se ni ustavila tudi ob najbolj perečih vprašanjih, kar dokazuje, da za pretirano črnogledost ne more biti pravega povoda.

Za novega predsednika je bil izvoljen Peter Wuzella, za namestnico Barbara Jop. Nova tajnica je Andreja Močilnik, blagajnik pa Karli Jenšac.

V nastopnem govoru je predsednik nakazal nekatere smernice za prihodnost. Povedal je, da bo Klub prisluhnil željam in potrebam klubašev. Pripomnil je še, da bi Klub lahko bistveno popestril program, ko bi imel na voljo več finančnih sredstev. Težko je namreč najti ljudi, ki bi brali, predavali in peli za boren kruhek z maslom (ali pač navadno večerjo). Levji delež denarja namreč požrejo najemnina in obratni stroški. Čudno, ko se obenem ve, da drugi dobivajo enkrat višje podpore.

Takšen je bil torej letošnji občni zbor. Dokazal je, da je dogajanje v klubu pestro in živahno, da Gradec ni na vzhodu, temveč na jugovzhodu.

maf

Odbor

Peter Wuzella kot predsednik, Barbara Jop podpredsednica, Andreja Močilnik tajnica in Karl Jenšac blagajnik. Poleg tega je bil še izvoljen razširjeni odbor, v katerem so zastopani referenti sledečih krožkov: fotokrožek pod vodstvom Tonija Reichmanna, Štef Merkač bo pristojen za dramsko in lutkovno skupino, Franc Rogi ostane referent za športni odsek in Roman Verdel je zborovodja mešanega pevskega zbora.

Znanilka pomladi sredi zime?

(Občni zbor SPÖ v stari občini Blato)

Kakor znano, bodo v Pliberku gradili nov otroški vrtec. Razprava o tem načrtu je že v teku in o njem se bo še govorilo in razpravljalo. Znane so tudi želje in zahteve, ki jih imamo v tem vprašanju Slovenci: novi vrtec mora biti vrtec vseh – torej dvojezičen.

Ravno v tej smeri je bilo na nedavnem občnem zboru krajevne organizacije socialistične stranke za bivšo občino Blato slišati razveseljiv premik. Med razpravo o strankinem delu je bilo namreč načeto tudi vprašanje novega otroškega vrtca v Pliberku in postavljena je bila zahteva, da mora biti ta vrtec dvojezičen. Utemeljitev: da starši ne bodo morali še naprej voziti svojih otrok iz raznih krajev v oddaljeni Šmihel, kjer niso tako ozki kot v Pliberku ter mladi rod vzgajajo v obeh jezikih v duhu strpnosti in spoštovanja soseda, sosednjega naroda.

In glej „čudo": na strankinem zboru so predstavniki stranke izjavili, da so tudi socialisti za dvojezičen otroški vrtec v Pliberku. Ta njihova opredelitev je prijetno presenetila, ker iz izkušenj vemo, da niso vedno takega mnenja, kadar je treba glasovati in odločati na pristojnem mestu. Ali so bile njihove besede zdaj iskrene, ali jih lahko jemljemo resno? Ali pa so bile izgovorjene le iz taktičnih razlogov, za pomiritev tistih, ki so prepričani, da morajo biti izjave socialistov vedno verodostojne, prežete s pravim demokratičnim socialističnim duhom? Še nismo namreč pozabili, kako klavrno in nenačelno so ravnali pri zadnjih občinskih volitvah, ko so proti Slovencem skovali pakt z ljudsko stranko, katera nima nobenega razumevanja za naše pravice, čeprav se njeni predstavniki sklicujejo na krščanstvo in radi tekajo v cerkev.

Morda pa so socialisti le že spoznali, kakšno napako so napravili, ko so pri občinski ženitvi povsem zapravili svoj vpliv (po domače bi rekli, da so zgubili hlače). Vendar bomo sedanjim izjavam in obljubam mogli verjeti šele tedaj, ko bodo v tem smislu nastopili tudi v občinski hiši, ko bodo glasovali za dvojezični otroški vrtec v Pliberku. Dokler tega ne bodo napravili, tudi ne bomo mogli verjeti, da je na strankinem zboru bivše občine Blato sredi hude zime vzletela ptica-znanilka nove pomladi, takšne pomladi, v kateri bi bilo več posluha in razumevanja tudi za težnje in pravice naše narodne skupnosti.

Novoizvoljeni predsednici socialistične stranke na območju stare občine Blato, gospej Helgi Kristan, vsekakor želimo uspešno delo. In to povezujemo z željo, da bi zbrala okoli sebe iskrene socialiste, ki bodo odločno zastopali svoja načela ter se potegovali za koristi malega človeka, za tiste, ki se morajo boriti za svoje osnovne pravice.

-ikej

RAZSTAVE

Obleka kot okras – Prodajna razstava kolekcije modne oblikovalke Marjete Angerer.
Kraj: Mohorjeva knjigarna (do 30. januarja).
Dela Valentina Polanška – Atona (do 4. februarja).
Kraj: Galerija Tinje.

Prireditve

CELOVEC
OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA KULTURNEGA DRUŠTVA V CELOVCU
Čas: torek, 27. januar 1987, ob 19.00 uri
Kraj: Slomškov dom

CELOVEC
ORGELSKI KONCERT
Čas: četrtek, 29. januar 1987, ob 16.00 uri
Kraj: cerkev sv. Heme v Celovcu
Nastopajo: učenci Glasbene šole
Prireditelj: Glasbena šola Celovec

„Koroška solidarnost z Nikaragvo"
vabi na predavanje in diskusijo:
„SOLIDARNOSTNO DELO KOT UČNI PROCES"
Primer San Jeronimo, izkušnje z otroškim vrtcem. Zakaj podpiramo v prihodnje graditev šolskega poslopja?
Govori: Erwin Heller, predsednik društva „ARGE freies Nicaragua".
Čas: petek, 6. februarja 1987, ob 20.00 uri

BILČOVS
FRIEDRICH JERINA
(oljnate slike)
Kraj: Galerija „BI" v posojilnici Bilčovs
Razstava je odprta do konca januarja 1987

CELOVEC
Krščanska kulturna zveza in
Narodni svet koroških Slovencev
vabita na
PODELITEV VIII. TISCHLERJEVE NAGRADE ZGODOVINARJU prof. BOGU GRAFENAUERJU
v petek, 23. januarja 1987, ob 19.30 uri
v Tischlerjevi dvorani Slomškovega doma v Celovcu, 10.-Oktober-Straße 25
Glasbeni spored bo oblikoval moški pevski zbor „Jepa-Baško-jezero"

CELOVEC
Kulturno društvo pri Joklnu
razstava del
MONIKE KIRCHER
„Novosti nak papirju"
akvareli
do 19. 2. 1987

NASTOP UČENCEV GLASBENE ŠOLE
Oddelek Globasnica
Čas: sobota, 24. januar 1987, ob 15. uri
Kraj: ljudska šola v Globasnici
Oddelek Pliberk
Čas: sobota, 24. januar 1987, ob 17.00 uri
Kraj: Posojilnica Pliberk
Oddelek Bilčovs
Čas: sreda, 28. januar 1987, ob 19.00 uri
Kraj: ljudska šola v Bilčovsu
Prireditelj: Glasbena šola

Dunajski krožek
WIE MAN „PARTISAN" WURDE
Versuch einer historisch-soziologischen Analyse der Koralmpartisanen.
Predavatelj: Dr. Christian Fleck, (Institut für Soziologie der Universität Graz)
Čas: petek, 23. 1. 1987, ob 19.00 uri

ŠT. PRIMOŽ
PLES DANICE
Čas: sobota, 7. februar 1987, ob 20.00 uri
Kraj: kulturni dom v Št. Primožu
Prireditelj: SPD „Danica" v Št. Vidu v P.
Za ples igra „Planinski sekstet"

ŠMIHEL
Ob 80-letnici KPD Šmihel
POPOLDAN Z LENČKO KUPPER
Čas: nedelja, 25. januar 1987, ob 14.30
Kraj: farna dvorana v Šmihelu
Prireditelj: KPD Šmihel

HODIŠE
HODIŠKI PLES
Prireditelj: SPD „Zvezda" v Hodišah
Čas: sobota, 7. februar 1987, ob 20.00 uri
Kraj: pri Čimžarju v Dvorcu
Igra: ansambel „Gorenjci" iz Slovenije
Za pozdrav bo zapel MePZ „Zvezda" iz Hodiš

Smučarski skoki za Ziljski pokal

Prejšnjo nedeljo je odpadla prireditev zaradi neugodnih snežnih razmer, zato bo v soboto 25. 1. 1987 ob 14. uri.

MENJAVA DENARJA

Stanje v četrtek 22. januarja 1987

Za 100 **dinarjev** dobite	2.10	šil.
Za 100 **dinarjev** plačate	2.60	šil.
Za 100 **lir** dobite	0.955	šil.
Za 100 **lir** plačate	1.015	šil.
Za 100 **mark** dobite	694.10	šil.
Za 100 **mark** plačate	710.40	šil.

Kmetijska zbornica v finančnih težavah

Koroška kmetijska zbornica je 13 milijonov šilingov morala vzeti iz rezervnega fonda, da bo v letu 1987 imela pri izdatkih in dohodkih izravnan proračun. To je na ponedeljkovi seji kmetijske zbornice povedal predsednik Valentin Deutschmann.

Kmečkim zastopnikom je predstavil proračun, ki obsega 55 milijonov šilingov. Od teh gre okoli 28 milijonov za personalne stroške in za stroške funkcionarjev. Le 4 milijone šilingov gre neposredno za podporo kmetov, ki so v socialnih težavah. Finančne težave zbornice so označili za „ogledalo stisk kmečkega stanu". Ljudska stranka je razlagala težave tudi iz dejstva, da zvezna vlada ne podpira več izobrazbene dejavnosti kot je to prej storila, prav tako se dežela ne udejstvuje več pri podpiranju prodaje kmečkih produktov.

Skoraj je prišlo do soglasnega sklepa glede proračuna. Le svobodnjaki ga niso podprli in sicer zaradi tega, ker so bili „užaljeni": ÖVP-jevski kmetje ji niso več dali sedeža v konferenci predsednikov kmetijske zbornice.

Kmetijski zastopniki so razpravljali tudi o ustanovitvi vseavstrijske kmetijske zbornice, v kateri bi frakcije bile zastopane proporcionalno njihovi moči v deželnih kmetijskih zbornicah. Ustanovitev takšne zvezne zbornice naj bi okrepila pomen kmečkega zastopstva. S tem naj bi kmetje postali „socialni partnerji", podobno kot delavska ali gospodarska zbornica.

Predsedniki vseh v kmetijski zbornici zastopanih frakcij so soglasno sprejeli tudi predlog, da bosta predstavnika Skupnosti južnokoroških kmetov, Janko Zwitter in Štefan Domej imela dostop do štirih odborov (v treh s svetovalno pravico). Skupaj s kmeti na podeželju bosta Zwitter in Domaj še razpravljala o tem, kateri odbori naj to bodo.

Pobuda za južno Koroško

V razgovoru z našim listom je zbornični svetnik Janko Zwitter dejal:

„Vse frakcije v kmetijski zbornici bomo povabili na pogovor, da bi skupno izdelali program za južno Koroško. Kmetje potrebujejo boljše informacije, boljše nasvete, narodna skupnost pa še tečaje v lastnem jeziku. Skupnost južnokoroških kmetov se razume kot povezava med kmeti (volilo nas je okoli 2000 kmetov) in kmetijsko zbornico.

Kmetje potrebujejo sestanke z zastopniki zbornice, da bodo zvedeli kaj zbornica dela in da jim bodo lahko povedali svoje želje. Na takih sestankih bi jim lahko povedali, da moramo južnokoroški kmetje skrbeti tudi še za izobrazbo svojih otrok v slovenščini.

Janko Zwitter

Naj zvedo, da imamo poleg drugih socialnih težav tudi še skrb za skupno vzgojo otrok. Naj vzamejo na znanje, da je tudi želja po izobrazbi v materinščini kmečka potreba.

Pravilno je, da to našo željo po skupni vzgoji otrok dveh deželnih jezikov povemo avstrijski in mednarodni javnosti tudi 31. januarja na Dunaju!"

Puntarija na TV

Uspešno uprizoritev Kreftove Velike puntarije lani na prostem, bo RTV Ljubljana (predvidoma februarja letos) oddajala na svojem prvem sporedu. Posnetek predstave, katere režiser je Marijan Srienc, so prejšnjo sredo pri Hojniku v Mokrijah predvajali igralcem in statistom, ki so z velikim zanimanjem sledili dogodkom na televizijskem zaslonu.

Vabilu se je kljub slabemu vremenu odzvalo blizu šestdeset akterjev, ki so doprinesli k uspešni predstavi oz. predstavam v Spodnjih Vinarah. To je bila tudi priložnost, da je predsednik SPZ Tomaž Ogris obudil spomin na to spektakularno gledališko predstavo v lanskem poletju in dal tudi pobudo, da s tako obliko kulturnega dela – predstav na prostem SPZ nadaljuje tudi v prihodnje.

Nad posnetki Velike puntarije so igralci statisti in vsi, ki so sodelovali, bili navdušeni. Ob tem se bi dalo pomisliti, če kaseto z Veliko puntarijo ne bi dali tudi v prodajo?

Ob koncu, je spregovoril tudi tajnik SPZ dr. Janko Malle, ki je udeležence pozval, naj sodelujejo pri demonstracijah za ohranitev skupne dvojezične šole.

Igralci z Brezij na Radišah

Po zaslugi umrlega režiserja Anderleta se je pred petimi leti začelo sodelovanje med kulturnimi društvi z Brezij in Radiš. Minulo nedeljo je odrska skupina z Brezij gostovala z dramo v štirih dejanjih „Zapravljeni žulji". Tudi avtor sam, Vladimir Primes, se je v vlogi Tominca pokazal na odrskih deskah.

Igra prikazuje razkroj ugledne Smrekarjeve družina in kmetije. Smrekar je sprva bistveno povečal kmetijo in pridobil na ugledu. Sina Slavka pošlje na priporočilo učitelja v Ljubljano študirat, medtem ko drugi sin Tone marljivo in vestno gara na domači kmetiji. To delo Toneta pa starši podcenjujejo. Oče in mati imata v mislih le sina Slavka in kupčevanje. Vendar v Ljubljani Slavko zaide v slabo družbo in postane odvisen od mamil. Zato slepi starše, da bi prišel do denarja. Starši mu nekontrolirano pošiljajo velike vstote denarja, dokler na kmetiji sami zaradi velikih dolgov ne pride do finančnega problema. Sprva oče in mati nočeta verjeti, da je njihov sin Slavko zašel na slabo pot. Ko pa dokazov ni mogoče več spregledati, mater zadene kap, oče pa izgubi pamet.

Že prej je moral zapustiti kmetijo sin Tone, ki se napoti v Avstralijo, ker je Smrekarjeva kmetija nerešljivo zadolžena, kar je tudi rezultat nepremišljenih kupčij starega Smrekarja. Ob koncu se vrne v domači kraj še sin Slavko, ki je močno bolan in odvisen od mamil. Zavedajoč se napak izdihne v domačen kraju.

V četrtem dejanju te drame se stavlja tudi vprašanje po krivdi posameznika ali družbe. Je kriv Slavko? Je kriva vzgoja staršev? Ali pa je celo kriva družba? Vsekakor je bila publika ganjena in marsikdo se je s solznimi očni napotil domov.

Po prireditvi se je predsednik SPD „Radiše" Ludvik Ogris zahvalil Brezjanom za podano igro. Pozval pa je tudi Radišane naj se udeležijo akcij za ohranitev dvojezične šole na Koroškem.

P.S. Na 11. Radiškem plesu bodo v soboto, 7. 2. 1987, (19.30, Kulturni dom) igrali „Fantje iz Podjune".

Slučajnosti?

Da začnem s citatom iz uradnega poročila Kulturnega društva gradiščanskih Madžarov iz leta 1986, v katerem ugotavlja Lajos Szeberényi med drugim sledeče: „So konnten auf dem Gebiet der höheren schulischen Bildung durch die Errichtung eines Volksgruppengymnasiums keine Fortschritte erzielt werden: die ungarische Volksgruppe hat keine angemessene Möglichkeit, in Rundfunk und Fernsehen präsent zu sein: die ungarische Sprache ist nicht als Amtssprache vorgesehen, wir haben bis jetzt keine zweisprachigen topographischen Aufschriften; wir haben keine Schulaufsichtsbehörde. All diese Punkte, die im Volksgruppengesetz 1976 aufscheinen oder im Staatsvertrag 1955 im Artikel 7 zugestanden werden, konnte auch der Volksgruppenbeirat bisher nicht lösen. Endlos unnütze Zeit wurde in Volksgruppenbeiratssitzungen damit vergeudet, daß der zuständige Beamte des Bundeskanzleramtes und der Vertreter einer politischen Partei verschiedenen Emigrantenorganisationen, auf die das Volksgruppengesetz gar nicht anzuwenden ist, unbedingt Einfluß im Volksgruppenbeirat verschaffen wollten."

To le eden izmed citatov, kako tudi uradni zastopniki gradiščanskih Madžarov kritično ocenjujejo sodelovanje v sosvetu. Citat pa predvsem tudi zaradi tega objavljamo, ker očitno slovenski oddelek koroškega študia ORF teh stališč slučajno ne pozna, ali pa slučajno (?) pušča do besede le zagovornike vstopa v sosvet. Ne Slovencev, temveč Madžarov. S tem pa daje slučajno (?) podporo tistim Slovencem, ki z vso silo hočejo v sosvet. Še prav posebej začudi tako enostransko podpiranje v ORF v situaciji, ko velja strniti vse sile v obrambo skupne dvojezične šole, ko je pred nami tudi demonstracija na Dunaju. Toda za te prireditve koroških Slovencev nič občutnega angažmaja. Slučajno?

-ma

3. mednarodni mladinski tabor v Švici

Retoromani vabijo mladino narodnosti

Mlade pripadnike narodnostnih skupnosti in manjšin (od 17 let starosti naprej) vabijo letos švicarski Retoromani na 3. mednarodni mladinski tabor v Chapella, sredi Engadinskih gora. Mladinski tabor bo med 10. in 18. julijem 1987 in stane za udeleženca 120 švicarskih frankov.

Prvo podobno srečanje je bilo v Walesu, drugo pa v nizozemskem Frieslandu. Gostitelji letošnjega srečanja bodo retoromanski mladinci iz Graubündna! Pripravili bodo pester devetdnevni program, ki bo obsegal potovanja s kolesi, ekskurzije, šport, koncerte idr.

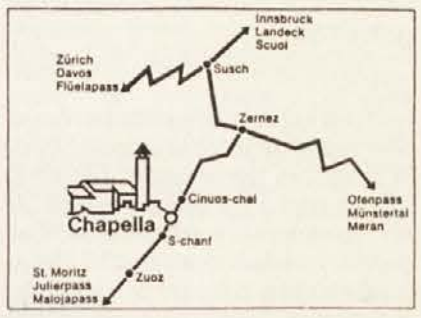

„Mi in javna občila"

Glavni cilj poletnega tabora pa ne bo samo medsebojno spoznavanje mladincev (največ 5 iz ene narodne skupnosti), temveč tudi razprava o možnostih vplivanja na javna občila. Udeleženci srečanja bodo imeli možnost ostale mladince seznaniti s sredstvi javnega obveščanja, s katerimi razpolaga njih narodna skupnost. Udeleženci srečanja naj bi v ta namen prinesli s sabo zadosti informacijskega materiala (tehnične pripomočke bodo organizirali gostitelji).

Kdor se bo javil, bo pravočasno dobil podrobnejše informacije o poteku mladinskega tabora.

Prijave sprejema in nadaljnje informacije daje:
Ruedi Bruderer, Chalet Aurora, CH-7505 Schlarigna (tel.: (05082/ 38631).

Anton Gabriel – petindevetdesetletnik

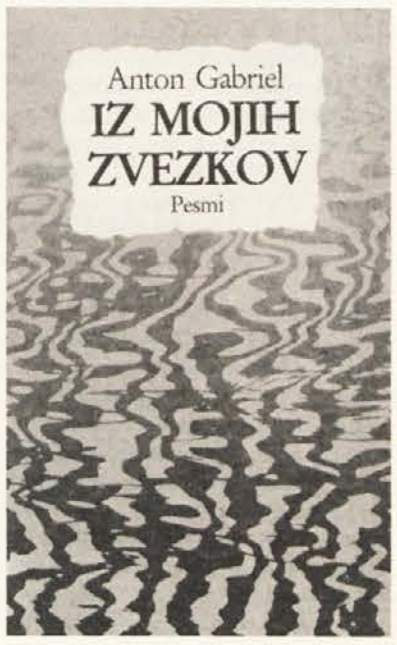

Minuli teden je Anton Gabriel, Strdenov oče v Lešah, praznoval petindevetdeseti rojstni dan. To je brez dvoma visok življenjski jubilej, ki ga ne dočaka vsak. Toda Anton Gabriel še čil in letom primerno krepak gleda na svojo prehojeno pot. Jubilant je živa legenda svojega kraja in občine, ki uživa ugled in spoštovanje.

Anton Gabriel je v svojem življenju preizkusil marsikaj. Tu se ni treba omejevati na osebo, že sam tok zgodovine zadnjih devetih desetletij je tako buren, da komaj verjamemo, da je vsa ta leta silovitih družbenih sprememb državnih tvornosti, svetovnih vojn in narodnega zatiranja jubilant doživel in se jih še danes živ spominja. Njegovo življenje bi morali opisati v zajetni knjigi, če bi hoteli naštevati vse podrobnosti. Zato se omejimo na njegovo ljubezen do rodne zemlje in materine besede. Tej je ostal zvest vse svoje življenje, in tudi svoje otroke je vzgojil v zveste pripadnike naše narodne skupnosti. Kot zaveden Slovenec se je Anton Gabriel že v mladih letih vključeval v domače kulturno dogajanje, zato smo ga srečevali kot odličnega igralca, poleg tega pa je kot samouk pisal pesmi, ki jih je posvetil slovenski besedi in slovenskemu rodu.

Gotovo je bil eden njegovih najlepših trenutkov v življenju, ko je kot ena izmed knjižne zbirke Mohorjeve družbe za leto 1987, izšla njegova zbirka pesmi „Iz mojih zvezkov". To je sicer drobna, a literarno pomembna zbirka pesmi, ki so nastajale kot spontani zapisi, pa vseeno dragoceni biseri slovenske samorastniške literature na Koroškem.

Pesmi, ki mu jo je domači zbor zapel za voščilo, se pridružuje tudi naše uredništvo z željo, da bi Anton Gabriel doživel še mnogo zdravih let.

Anton Gabriel

Ne bom se vam podal

Dovlj me svet je z blatom obmetal,
ime je moje po mlakužah vlačil,
da jasno pot bi mojo predrugačil,
rad cilje svetle v prah bi poteptal.

Zastonj ves trud, ne bom se vam podal
in vaš posmeh me prav nič ni razkačil;
in bolj bo svet resnico zvijal, pačil,
tem bolj moj srčni žar bo čist, svetal.

Poglej, predraga: reka slednji val
zvesto v svoje očetno morje žene,
da v njega tajnomirni globočini
umiri se, v ljubezni z njim zedini.

Jame v Obirju bodo dostopne

V Železni Kapli se je zbrala vrsta idealistov, ki si prizadeva za to, da bi postali trije naravni biseri, se pravi tri kapniške votline v Obirju dostopne za širši krog ljudi. S tem bi Železna Kapla (pa tudi sosednje občine) lahko ponudila domačinom in turistom atrakcijo več, saj so te tri votline polne stalaktitov, stalagmitov in drugih oblik kapnikov. Na pripravljalni seji, katere se je udeležilo lepo število domačinov, so se zmenili, da bodo ustanovili v realizacijo tega projekta posebno društvo. Prva naloga bo, da bodo izdelali finančni proračun, deželna vlada pa je že dala zagotovilo, da bo prevzela potrebne stroške.

Strokovna šola za gospodarsko-ženske poklice
zavoda šolskih sester v Št. Petru
pri Št. Jakobu v Rožu

Objava

Po odloku Deželnega šolskega sveta je na dvojezični Strokovni šoli za gospodarsko-ženske poklice zavoda šolskih sester v Št. Petru pri Št. Jakobu v Rožu

Vpisovanje

v 1. razred 3-letne strokovne šole za gospodarsko-ženske poklice in v 1-letno gospodinjsko šolo
od 9. do 28. februarja 1987.

Formularje za vpis lahko dobite že sedaj v šolski pisarni. Izpolnjene tiskovine je treba na šoli oddati najkasneje do 28. februarja 1987. Priložiti morate polletno šolsko obvestilo v originalu ali od šolskega ravnatelja potrjen prepis.

Prijave so možne osebno v šolski pisarni ali po telefonu, štev. 0 42 53/ 343.

Pogoj za sprejem v oba tipa šole je uspešno opravljena 8. šolska stopnja in vsaj delno znanje slovenščine.

Za sprejem v 3-letno strokovno šolo pa je poleg tega še potreben pozitivno opravljen pedagoško-psihološki test, ki bo na šoli 10. julija 1987.

Za obisk 1-letne gspodinjske šole ta test ni potreben.

Vodstvo šole

Mednarodni odziv na odstop Kreiskega

Še preden je bivši avstrijski zvezni kancler Bruno Kreisky preko intervjuja v „profilu" socialistično stranko in avstrijsko javnost seznanil s svojim globokim nezadovoljstvom s stanjem v SPÖ, so dnevniki v evropskih državah komentirali odstop Kreiskega iz častnega predsedstva SPÖ in drugih funkcij. Komentirali so tudi probleme nove vladne koalicije. Zahodnonemški **„Donau Kurier"** piše o spremembah v avstrijski zunanji politiki: „Eden izmed problemov nove vlade... se je za vsakega vidno pojavil dobesedno v zadnji pogajalski rundi, ko je bivši socialistični kancler Bruno Kreisky hotel preprečiti, da prevzame zunanje ministrstvo övp-jevski šef Mock; prej sta pa obe stranki zagotavljali, da v zunanji politiki ni niti najmanjših stvarnih diferenc. Kreisky se gotovo ne boji brez vzroka, da bi Mock dosedajšnji socialistično usmerjeni zunanji politiki dal novo smer, npr. pri Bližnjem Vzhodu, glede Nikaragve, ampak tudi napram Južni Afriki."

„Berliner Zeitung" piše o položaju nove vladne koalicije: „Socialističnemu kanclerju Vranitzkemu grozijo težave z levim krilom svoje stranke in na desnem krilu čakajo svobodnjaki na nezadovoljne volilce ÖVP."

Odločitev Kreiskega, da odloži funkcijo častnega predsednika SPÖ, je v mednarodnih medijih celo bolj odjeknila kot gospodarski, sanacijski ukrepi nove vlade.

„TZ-München" domneva, da „velikemu staremu možu Avstrije" enostavno „ne ustreza več smer svoje stranke" in da „nima več zaupanja v par Franz Vranitzky – Alois Mock".

„Münchner Abendzeitung" poroča, da Kreisky zapušča stranko v sporu" in ugotavlja „Wien wurschtelt weiter", in s tem meni veliko koalicijo, ki je prej Avstrijo pripeljala s prekletstvom proporca do hromitve in korumpiranosti državnega aparata":

Iz drugih časopisov:

Rdeče-črna koalicija

Konec (zunanjepolitične) ere Kreisky

Kakšna bo odslej avstrijska zunanjepolitična usmeritev, je težko napovedati. Ostaja le zoprna resnica: ob vsaki mogoči in nemogoči priložnosti napadajo konservativni krogi – in mednje sodi Mockova stranka – politiko Bruna Kreiskega, po kateri je že v letu 1953, ko je postal državni sekretar v zunanjem ministrstvu in to na željo tedanjega socialističnega predsednika republike Adolfa Schärfa, druga republika zaslovela posebej še v očeh nerazvitega, tretjega sveta, in v vsej demokratični svetovni javnosti. Kreisky, tudi kot arhitekt avstrijske politike do Bližnjega vzhoda imenovan, kot prijatelj Arafata in Gadafija ožigosan, pa ostaja neizprosen kritik reaganizmov in thatcherizmov. Smernice, ki jih je začrtal svojim naslednikom, so bile doslej jasne in „njegove". Mimo njega pač ni mogoče. K novemu zunanjemu ministru se je zdaj ta veliki mož avstrijske povojne zgodovine oglasil celo iz bolnišnice, kjer preživlja že drugi teden. Po njegovem mnenju je neki zunanji minister Mock („Saj je vendar izumitelj predsedniškega kandidata Waldheima") ne bo ravno v stanju izboljšati načeti ugled Avstrije v zunanjem svetu.

Barbara Goričar

Zehentmayr's Zeit im Bild 3

Kreisky – je kot strela z neba zadel SPÖ
(iz Kleine Zeitung, 18. 1. 1987)

Načrti in termini Zveze koroških partizanov za leto 1987

Vsem članom in prijateljem sporoča Zveza koroških partizanov, da načrtuje v tekočem letu izvesti spet vrsto akcij in prireditev. V primeru, da se termini spremenijo, bo zveza spremembo pravočasno obvestila. Načrtovani program:

Spominska svečanost ob grobišču narodnega heroja Matije Verdnika-Tomaža in soborcev (8. 2. 1987, 11.00) – Občni zbor Zveze koroških partizanov (21. 2. 1987, 10.00) – Spominska svečanost pri spomeniku padlim borcem v Železni Kapli (ob obletnici smrti narodnega heroja Franca Pasterka-Lenarta) (5. 4. 1987, 11.00) – Izlet v Beograd, obisk Hiše cvetja (meseca maja) – Izlet v Dachau (6. 6. 1987) – Tovariško srečanje bivših partizanov, aktivistov in demokratov iz treh dežel (28. 6. 1987, 14.00) – Spominski pohod na Komelj „Po poteh Domnove čete" (19. 7. 1987) – Pohod na Obir (sodelovanje z društvom „Valentin Polanšek" z Obirskega) (2. 8. 1987) – Izlet po Svinški planini (22. 8. 1987) – Obisk bolnice „Franja" (12. 9. 1987) – „Po poteh Županca, Gašperja in Lenarta" (sodelovanje z društvom SPD „Zarja") – Polaganje vencev na partizanskih grobovih (29., 30. in 31. 10.) – Osrednja proslava ob Dnevu mrtvih v Žitari vasi (31. 10. 1987, 16.00).

Razpis

SKFV GmbH
Južnokoroška
turistična družba
Hotel OBIR v Železni Kapli

razpisuje delovno mesto

poslovodje

direktorja

za nedoločen čas.
Kandidat mora izpolnjevati naslednje pogoje:

a) Imeti mora najmanj srednješolsko izobrazbo hotelske smeri;
b) petletne izkušnje v vodenju hotelov;
c) mora obvladati poleg nemškega in slovenskega jezika še dva svetovna jezika.

Stanovanje ni zagotovljeno.
Prijave sprejemamo deset dni po objavi razpisa na gornji naslov „Razpisna komisija".

Nagrade našim ugankarjem

Velika nagradna križanka za praznike

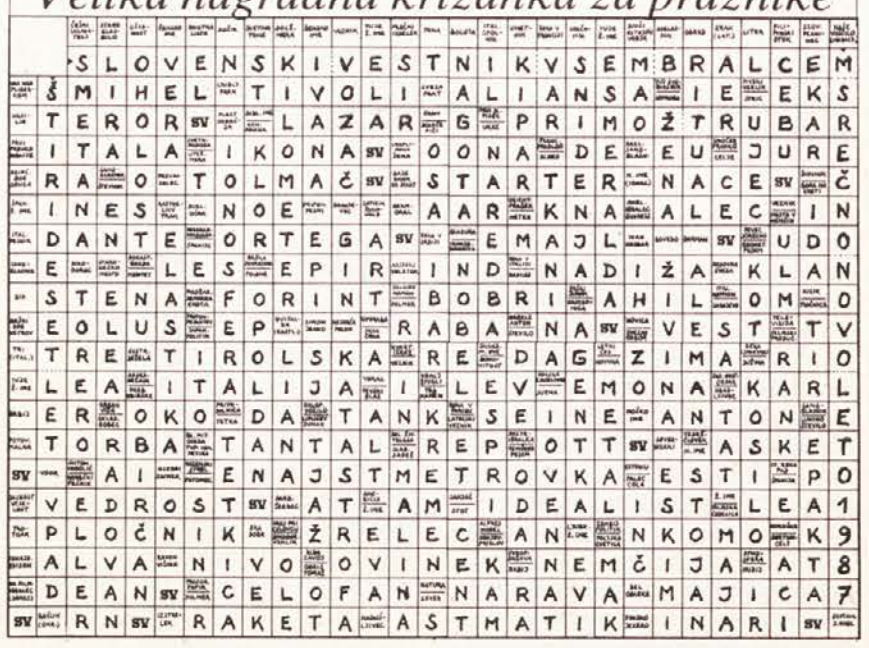

Velika nagradna križanka, ki smo jo objavili v božično-novoletni številki, je naletela med našimi ugankarji na izredno širok odmev in smo prejeli razveseljivo veliko število rešitev. Pač pa se je izkazalo, da je bilo v njej tudi nekaj „kamnov", ob katerih se je spotaknila kar večina reševalcev. Eden takih za mnoge nepremostljivih primerov je bilo ime avstrijske igralke OTT, ki so jo številni ugankarji (posebno tisti v Sloveniji) enostavno preimenovali v UTT. To se je zgodilo toliko lažje, ker je bila navpična povezava IOVENNAT kot druga oblika imena JUENA – kar je očitno zavajalo k nepravilnemu „u" namesto pravilnega „o".

Najbolj nevaren „kamen spotike" pa je bil tokrat grški bog vetrov EOL, oz. daljša oblika imena EOLUS, kjer je prišlo ravno do obratne zamenjave črk o in u: namesto pravilnega imena EOLUS je velika večina reševalcev napisala nepravilno ime EOLOS. Ker je bila ta pogreška res zelo pogosta, smo se odločili, da je izjemoma ne bomo šteli na napako, torej smo za pravilne priznali vse rešitve, pri katerih ni bilo drugih napak. Za ta kompromis smo se odločili tudi zato, ker se čutimo nekoliko sokrive. Opis za ustrezno navpično povezavo se je namreč glasil „medmet" – to dopušča obe obliki odgovora, tako „NU" kot tudi „NO", pravilno v konkretnem primeru z vodoravno povezavo pa je seveda samo „NU".

Toliko o napakah, zdaj pa še o nagradah. Med tiste, ki ste nam pravočasno poslali pravilno rešitev, smo razdelili 5 nagrad v obliki slovenskih knjig ali gramofonskih plošč oz. kaset. Prejmejo jih:

Tatjana **Marko,**
Horce pri Šentprimožu;
Gabriel **Hribar,**
Korte pri Železni Kapli;
Ivan **Stana,** Ljubljana, Slovenija;
Marta **Velik,**
Sele-Kot pri Borovljah;
Toni **Laznik,** Domžale, Slovenija.

Nagrajencema v Sloveniji bomo nagrado poslali po pošti, domače nagrajence pa prosimo, da po nagrado pridejo v uredništvo.

Vsem drugim, ki ste nam prav tako poslali pravilno rešitev križanke, pa bomo kot zahvalo za sodelovanje poslali kemični svinčnik z napisom „Slovenski vestnik".

Vsem se prisrčno zahvaljujemo ter za primerjavo objavljamo še pravilno rešitev križanke.

Slovenski VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza Slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straße 16.

Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straße 16
Telefon (0 42 22) 51 43 00-30/31/32/33
Teleks 42 20 86 sndk a

Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec - Borovlje.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana.

Elie Wiesel

Obtoženi Bog

Ameriški žid Elie Wiesel je bil lansko leto nagrajen z Nobelovo nagrado za literaturo. V taborišču Auschwitz je izgubil mater, očeta in sestro. V naslednjem opisu se spominja na enega izmed številnih groznih dogodkov, ki jih je sam doživel v taborišču.

Nekega dne, ko smo se vrnili z dela, smo na zbornem mestu zagledali tri vislice, tri črne krokarje. Apel. Okrog nas esesovci z naperjenimi brzostrelkami: tradicionalni obred. Tri žrtve v verigah. Eden od njih je bil deček, angel z žalostnimi očmi. Zdelo se je, da so esesovci bolj nemirni kot običajno. Obesiti dečka pred tisoči prič ni lahka stvar. Lagerführer je prebral odsodbo. Vse oči so bile uprte v dečka. Bil je posinjel, grizel si je ustnice, sicer pa je bil spokojen. Nanj je padala senca vešal. Tokrat lagerski kapo ni hotel prevzeti vloge rablja. Namesto njega so to opravili trije esesovci.

Tri žrtve so stopile na stole.

Okoli treh vratov se je v istem trenutku zadrgnila zanka.

„Živela svoboda!" sta vzkliknila odrasla.

Deček je molčal.

„Kje je Bog, Kje je On?" je nekdo zamrmral za mojim hrbtom.

Na znak lagerfürerja so izmaknili stole.

V taborišču popolna tišina. Na obzorju je zahajalo sonce.

„Kape dol!" je zakričal legerführer. Hripavi glas se mu je tresel. Zajokali smo. „Kape gor!"

Potem se je začel mimohod. Odrasli žrtvi nista bili več živi. Pomodrela jezika sta jima visela iz ust. Telo na tretji vrvi pa je še podrhtevalo. Deček je bil lahek in je še živel.

Več kot pol ure se je boril s smrtjo. V počasni agoniji je umiral pred nami. In mi smo mu morali gledati v umirajoče lice. Ko sem šel mimo njega, je bil še živ. Jezik mu je bil še rdeč, oči še niso osteklenele.

Za hrbtom sem spet zaslišal isti glas:

„Kje je zdaj Bog?"

In slišal sem glas v sebi, ki mu odgovarja:

„Kje je On, Tu je – na vešalih visi..."

Na večer Roš Hašane, zadnjega dne v tem prekletem letu, je bil ves lager Buna naelektren z naporom naših src.

Nočilo se je. Prihajali so drugi taboriščniki, iz vseh blokov. Bili so presenečeni, ker so naenkrat začutili, da lahko premagajo čas in prostor, da ju podvržejo svoji volji.

„Kaj si ti, moj Bog, v primerjavi s to izmučeno množico, ki izpričuje vero v Tebe, ki izpričuje svoj bes in svoj upor," sem pomislil." Gospodar vesolja, kaj pomeni Tvoja veličina v tej smrtni bedi, gnilobi in razpadu? Zakaj še vedno mučiš njihove izmučene duše in njih pohabljena telesa."

Deset tisoč ljudi je prišlo k službi božji. Blokführerji, kapoji, uradniki Smrti.

„Blagoslovljen bodi, o Večni..."

Zaslišal sem glas pridigarja. Najprej sem mislil, da je to veter.

„Naj bo blagoslovljeno ime Večnega." Na tisoče glasov je ponovilo to molitev. Na tisoče ljudi je padlo na kolena kot drevesna debla, ki jih podre vihar.

„Naj bo blagoslovljeno ime Večnega."

Zakaj naj bi jaz blagoslavjal Njega? Vse v meni se je temu upiralo. Zakaj je sežgal na tisoče otrok v njihovih bednih cunjah? Zakaj je dopustil, da šest krematorijev dela noč in dan, tudi ob nedeljah in praznikih? Naj ga blagoslavljam zato, ker je v svoji vsemogočnosti dopustil Auschwitz, Birkenau, pa Buno in druge tovarne smrti, kako naj mu rečem: „Blagoslovljen bodi, večni Gospodar vesolja? Naj mu rečem zato, ker je nas odbral od drugih, da trpimo noč in dan, da vidimo svoje očete, matere in brate, kako gore v krematoriju? Naj bo slavljeno ime tistega, ki nas je odbral za žrtve na njegovem žrtveniku?"

Slišal sem glas pridigarja, ki je bil močan in hkrati skrušen. Vsi zbrani so jokali, jecljali nerazumljive besede, vzdihovali.

„Zemlja in vesolje mu pripadata..."

Pridigarju se je beseda izgubljala, kot da v tistem, kar govori, ne najde nobenega smisla.

Jaz pa, mistik, kakršen sem bil, sem predel svoje misli:

„Da, človek je zelo močan, večji od Boga. Bil si prevaran od Adama in Eve, pa si ju izgnal iz raja. Ko te je razjezil Noetov rod, si ga potopil v vesoljnem potopu. In ko Ti Sodoma ni bila več pri srcu, si nadnjo poslal ogenj in žveplen dež. Toda kaj so zagrešili ti ljudje tukaj, da si jih izdal in dopuščaš, da jih trpinčijo, masakrirajo in sežigajo? Kaj so zagrešili? Molijo k Tebi in blagoslavljajo Tvoje ime."

Vse, kar živi, priča o veličini Boga."

Roš Hašana je bil včasih največji dan v mojem življenju. Vedel sem, da moji grehi žaloste Večnega, pa sem prosil za odpuščanje. Včasih sem globoko veroval, da je rešitev sveta odvisna od tega, kaj počnem od ene do druge molitve.

Od tistega dne, ko so obesili dečka, ne molim več. Tudi ne jadikujem več. Nasprotno! Takrat sem se počutil zelo močnega. Bil sem tožilec, obtoženec je bil Bog. Brez ljubezni in usmiljenja. Nehal sem biti samo pepel, in vendar sem čutil, da sem močan, močnejši od vsemogočnega Boga, ki sem mu bil tako dolgo tako globoko vdan.

Stal sem sredi množice, ki je molila. Opazoval sem jo kot tujec.

Albert F. Reiterer 1

Manjšina na Koroškem: Položaj in strategija za preživetje

Albert F. Reiterer

1. Če izgovorimo besedo „manjšina", tudi besedna zveza „manjšinska zaščita" danes ni daleč. In nenadoma izza naslednjega vogala skoči – iz sivkaste verige asociacij – tudi besedna zveza „zaščita narave". To zvezo pogosto slišimo celo od predstavnikov manjšine, vendar na Koroškem le redko. V njej se izraža škodljivo in sramotno mnenje: dejansko daje prav starim in novim rasistom, ki gledajo na manjšine kot na neke vrste manjvredne živali – so pač tako šibke in nesposobne za življenje, da bi brez posebne zaščite izumrle.

Kaj pomeni **manjšinska zaščita?** Zadevo si moramo ogledati z druge strani! **Večina** – včasih se je reklo: „državni narod" – v skladu s svojimi interesi vlada **državi:** centralizirani instituciji za vzpostavljanje reda, odvisnega od interesov. Danes, v času stabilnosti, stopa sila kot sredstvo za ustvarjanje reda v ozadje (nikakor pa ne izgine). Uporabljajo se drugi instrumenti hegemonije: večina uveljavi **določeno (svojo lastno) visoko kulturo kot splošno veljavno** in za vse **obvezno,** celo pravno; 8. člen zveznega ustavnega zakona ne pomeni nič drugega: „Nemščina je kljub pravicam, ki jih zvezni zakoni dajejo jezikovnim manjšinam, državni jezik republike." To se nam danes zdi samoumevno, pa nikakor ni. Obstajajo narodi in države, ki ne poznajo takega določila. Nosilec visoke kulture je **zborni jezik.** Da bi se uveljavil, je potreben **politično-pravno-administrativen akt,** ki zborni jezik **naredi** za državni jezik, „sodni jezik" itd. (1) Večina uveljavlja svojo voljo s političnimi in pravnimi sredstvi. Tudi manjšina jim mora postaviti nasproti politične in pravne ukrepe, če hoče preživeti: „in „manjšinska zaščita" ni nič drugega. Poskus, da bi za manjšino ustvarili enake startne pogoje kot za večino, je večinoma **nezadovoljiv.** „Manjšinska zaščita" pa diši po privilegijih. To besedno zvezo, ki zavaja, bi bilo treba zamenjati za drugo, denimo za **manjšinsko politiko.**

2. Večina in manjšina se torej **obe opirata na politične** ukrepe, ki so v njunem interesu. Cilj je vsaj ohranitev, če ne izboljšanje **družbenih in gospodarskih pozicij** v družbi, ki razvršča svoje člane na podlagi uspeha na tem področju. **Sredstva** so torej politična, **cilji** gospodarski in socialni. Družbene skupine so večinoma – narodnosti in etnične skupine pa skoraj vedno – **prostorsko strukturirane:** „Vsak ponudnik delovne sile je preko pričakovanj, ki se tičejo njegovega obnašanja, in preko družbenih položajev integriran v sistem skupin, ki so pogosto regionalno koncentrirane. Njegovo ravnanje, ki se ravna po pričakovanjih skupin, torej označuje vzorec vztrajanja, ki ga veže na njegove skupine in preko skupin na neko regijo." (2)

Torej se moramo zanimati za položaj regije.

3. **Socialna struktura manjšine** torej ni vzrok pospešene (ali zadržane) asimilacije. Govori pa o **odpornosti** manjšine proti narodnopolitičnemu pritisku; o **možnostih,** da vzdrži politični asimilacijski pritisk. Zato mora biti na začetku vseh strateških preudarkov, ki hočejo zagotoviti obstoj in razvoj etnonacionalne manjšine, analiza socialne strukture, skupaj z analizo regionalnoekonomskega položaja dvojezičnega področja.

4. Nekaj raziskav je že opravljenih. Tu jih ne bomo ponavljali, navedli pa bomo nekaj pomembnih značilnosti. Dodatni podatki bodo dali informacijam še natančnejše obrise. Na tem je potem treba zgraditi strateška razvojna vodila.

5. Skoraj vse študije so poudarjale gospodarsko marginalizacijo dvojezičnega področja. Na to je prišel čuden in apodiktičen odgovor: „Obmejno področje nikakor ni zapostavljeno." Severovzhodni deli Koroške da so najmanj tako nerazviti. (3) Ker gre torej **tudi** drugim področjem slabo, to za dvojezično področje ne velja? Niti besedice o notranjem položaju regije, o etnični delitvi dela!

Gospodarsko moč področja si bomo ogledali na dveh karakterističnih številkah: občinski **dohodek iz davkov** (na prebivalca) kaže, koliko lahko občina sama izpolnjuje svoje infrastrukturne in preskrbovalne naloge; **indeks migrantov** pokaže, kolikšen del prebivalstva lahko v svoji občini dobi delo in s tem sredstva za preživljanje. (4) Tabeli 1 in 2 nam kažeta dve važni dejstvi oz. trenda. – 1) Dvojezično področje, predvsem velikovški okraj, je zelo slabo razvito; vendar, 2), čeprav so na tem področju tudi problemi, se v zadnjem desetletju in pol ne razvija slabo, celo nadpovprečno. Še vedno je močno agrarno (delež kmečkega prebivalstva l. 1981: 10,4%, 1971: 18,2%), vendar pa delež kmečkega prebivalstva nadpovprečno hitro pada. Izobrazbena raven je še vedno nekoliko pod povprečjem, vendar hitro raste (l. 1981 je imelo opravljeno vajeniško dobo 26,3% prebivalcev, starejših od 15 let, l. 1971 pa 17,6%).Pri zadnji točki problem ni toliko število kot **struktura:** v perifernem področju je pomočniški izpit glavna poklicna opora. Na najvišji izobrazbeni ravni (visoka šola) so še zelo v ospredju tradicionalne humanistične študijske smeri, predvsem pri manjšini. Absolventov ekonomskih smeri skoraj ni. Tako prihaja do paradoksnega položaja, da ni dvojezičnih moči za kvalificirane položaje: uspešno večje podjetje v regiji (Geißler-Pehr) si je moralo pripeljati slovensko govorečega direktorja iz Jugoslavije.

6. S tem smo z regije nasploh že prešli k primerjavi med manjšino in nemško govorečo večino. Primerjajmo **položaj v poklicu** pri obeh skupinah (tab. 3). Takoj opazimo, da moramo naslov naše knjige dopolniti: doktorju in kmetu se pridružuje **delavec.** Pri Slovencih (in še bolj pri vindišarjih) je to pogosto priučeni ali nekvalificirani delavec. V kategoriji samostojnih poklicev je seveda največ kmetov/kmetic in pa njihovih družinskih članov. Veliko luknjo najdemo v kategoriji **nameščencev in uradnikov.** Ravno na tem področju so bodoče rezerve delovnih mest, ne da bi hoteli pretiravati z geslom o postindustrijski družbi, ki je predvsem družba centrov in metropol. Seveda pa ne smemo pozabiti na tveganja, ki jih prinaša pospešena racionalizacija in avtomatizacija. Toda v konkurenco vstopiš v bistveno boljšem položaju, če si že „notri", kot če moraš šele naknadno doseči pozicije.

7. Nekaj občin si oglejmo pobliže: Sele so praktično čisto slovenske, zato jih interno ne moremo primerjati. Poglejmo si Šmarjeto v Rožu! Tu je bil l. 1981 posebno visok delež vindišarjev (48,8%) med tistimi, ki so pri popisu prebivalstva navedli, da govorijo slovensko. Tu v zahtevni skupini poklicev o (tehnični in medicinski strokovnjaki; učitelji; vodilno osebje) najdemo slovensko težišče, potem v skupini 5 (kmetje), kot tudi pri gradbincih (skupina 7) in zaposlenih v finalni industriji (skupina 8), povsod v primerjavi z nemškogovorečimi; tudi vindišarji imajo težišče pri kmetih in v gradbeništvu, nikakor pa ne v drugih dveh skupinah.

8. Takšno je **stanje.** Kako bo izgledala prihodnost? Oglejmo si položaj izobraževanja, **šolanja,** saj je to vprašanje posebno aktualno. Tu kot primer ne moremo vzeti Šmarjete, ker je samo 16 slovenskih in 7 vindišarskih učencev oz. študentov. Zato procentni račun ne bi bil seriozen. **V Bilčovsu** je bilo l. 1981 109 slovenskih in 184 nemško govorečih učencev. **Več kot tretjina** slovenskih je obiskovala splošnoizobraževalno višjo šolo (11% nemškogovorečih), 14% pa visoke šole in sorodne učne ustanove (v nasprotju s 7% drugih). Le 8% (v nasprotju z 11%) učencev je obiskovalo poklicnoizobraževalne srednje in višje šole. Bilčovs ni nobena izjema, oglejte si Bekštanj, Žrelec, Borovlje ali Žitaro vas! Visoka kvalifikacija manjšine se bo močno okrepila. Kaj to v navedenih krajih pomeni, je tudi jasno. V občini bodo absolventi predvsem visokih šol le težko našli delo. Vozili se bodo v Celovec (ali Beljak) – če bodo tam dobili delovno mesto. Če ne, se bodo morali odseliti. Ne razumite me narobe: po mojem mnenju to seveda ne govori **proti višji izobrazbi.** Vendar je treba videti probleme za manjšino, da bi lahko ustrezno ukrepali.

***

9. Preidimo k praktičnemu delu, k vprašanjem, kaj lahko manjšina stori, da bi se ohranila. Za to naj služi nekaj **tez,** ki jim bo sledilo kot primer nekaj konkretnih pobud. Še enkrat naj spomnim, da je za ohranitev visoke kulture ukrepanje države neobhodno. Za etnične in nacionalne manjšine pa to pomeni, da država avtomatično dela proti njim (ne da bi to nujno formulirala kot svoj namen), če ne uživajo posebne državnopolitične zaščite. Na podlagi tega je treba primerno ravnati:

9.1. Zagotovitev nadaljnjega obstoja slovenske manjšine je v bistvu **politično vprašanje.** Ravno to je najšibkejša strateška točka manjšine. Ali je po državnozborskih volitvah prišlo do novega položaja? V določeni meri že, če bi pravilno izkoristili možnosti.

(se nadaljuje)

RADIO-TELEVIZIJA

TV AVSTRIJA 1

Petek, 23. 1.: 9.00 Poročila – 9.05 Indijski čarobni svet živali – 9.30 Ruščina – 10.00 Šolska oddaja – 10.15 Glasbila – 10.30 Maškarada, avstrijski film – 12.05 Poročila in ozadja – 13.05 Poročila – 13.55 Svetovno prvenstvo v sankanju – 16.00 Risanka – 16.30 Otroška oddaja – 17.05 Kapitan Future – 17.00 Prerijski Indijanci – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Zadeva za dva – 21.15 Nick Knatterton – 21.25 To so bili časi, popevke – 22.10 Berlin Alexanderplatz – 23.05 Eksperimentalni filmi.

Sobota, 24. 1.: 8.50 Poročila – 8.55 Svetovno prvenstvo v sankanju – 12.10 Svetovni pokal, smuk, moški – 14.00 Svetovno prvenstvo v sankanju – 16.30 Nils Holgersson – 17.05 Gradbišče – 17.30 Mali vampir – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Tedenski pregled sporeda – 18.25 Veselo v soboto – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Šport – 20.15 Sanjska ladja – 21.50 Kratka kariera – 22.40 Breaking Glass, angleški film.

Nedelja, 25. 1.: 10.20 Svetovni pokal: slalom, moški, 1. tek – 11.30 Pogovor z novinarji – 13.00 Svetovni pokal: slalom, moški, 2. tek – 13.55 Zaboj zvijač – 14.45 Rdeči panter – 16.20 Listamo v slikanici – 16.40 Alice v čudežni deželi – 17.35 Helmi, prometna vzgoja za otroke – 17.40 Seniorski klub – 18.25 Poglej in ugani – 18.30 Mi, družinska oddaja – 18.50 Loto – 19.00 Slike iz Avstrije – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Šport – 20.15 Cirkuška princeska, operета – 22.10 Trst, mesto med dvema svetovoma – 23.10 Nočni studio.

Ponedeljek, 26. 1.: 9.00 Poročila – 9.05 Raji živali – 9.30 Kuharsko omizje – 10.00 Šolska oddaja – **10.15 Manjšine v Avstriji: Koroški Slovenci** – 10.30 Adam in Evelina, angleški film – 12.00 Risanka – 12.15 Plavajoča vas na tropski reki, dokumentacija – 13.00 Poročila – 16.30 Otroška oddaja – 17.05 Risanka – 17.30 Na pomoč, mi odraščamo – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Šport – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Miami Vice – 22.00 Nekoč – 22.05 Psihologija upanja – 23.05 Za pisalno mizo – 23.25 Poročila.

Torek, 27. 1.: 9.00 Poročila – 9.05 Raji živali – 9.30 Angleščina – 9.45 Nekoč – 9.50 Svetovno prvenstvo: slalom za kombinacijo, moški, 1. tek – 11.00 Oskar, francoski film – 12.20 Svetovno prvenstvo: slalom za kombinacijo, moški, 2. tek – 13.00 Poročila – 16.30 Otroška oddaja – 17.05 Čebelica Maja – 17.30 Oddaja z miško – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Inozemski report – 21.08 Poglej in ugani – 21.15 V najboljši družbi – 22.00 Šport – 22.05 Sanjska žena, ameriški film.

Sreda, 28. 1.: 9.00 Poročila – 9.05 Raji živali – 9.30 Francoščina – 10.00 Naše ceste – 10.15 Kmetijstvo v Avstriji – 10.30 Risanka – 10.50 Svetovno prvenstvo: smuk za kombinacijo, ženske – 12.10 Inozemski report – 13.00 Poročila – 16.30 Zeleni lasje, lutkovni oder – 17.05 Risanka – 17.30 Pustolovski lov za faraonovim zakladom – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Nevaren nasprotnik, angleški film – 22.05 Videoteka – 23.10 Nekoč – 23.20 Na cestah San Francisca.

Četrtek, 29. 1.: 9.00 Poročila – 9.05 Raji živali – 9.30 Dežela in ljudje – 10.15 Nekoč – 10.20 Svetovno prvenstvo: slalom za kombinacijo, ženske, 1. tek – 11.35 Seniorski klub – 12.20 Svetnovno prvenstvo: slalom za kombinacijo, ženske, 2. tek – 13.10 Poročila – 16.30 Otroška oddaja – 17.05 Risanka – 17.30 Zgodba plemenitega konja – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi, družinska oddaja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Dober večer Avstrija – 21.50 Peter Turrini: Lov na podgane.

TV AVSTRIJA 2

Petek, 23. 1.: 16.25 Nekoč – 16.30 Dolga pot v Alice Springs – 17.15 Prvi ljudje – 18.00 Tedenski obzornik – 18.30 Knight Rider – 19.15 Dražba za akcijo „Luč v temo" – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Arktika, dežela belega medveda – 21.10 Nekoč – 21.15 Čas v sliki – 21-35 Kulturne vesti – 21.45 Šport – 22.45 Ukradeno zlato, ameriški film.

Sobota, 24. 1.: 13.55 Tedenski pregled sporeda – 14.20 Ljubezen in pločevinasta okvara, uprizoritev Löwingerjevega gledališča – 15.55 Življenje za Dunajske pevčke – 16.55 Nekoč – 17.00 Ljuba družina – 17.45 Živali iščejo dom – 18.00 Pan-optikum – 18.25 Šport – 19.00 Za prijatelje filma – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Novo v znanosti – 20.15 KGB-tajna vojna, ameriški film – 21.45 Nekoč – 21.50 Šport – 22.40 Sedem tatov, ameriški film.

Nedelja, 25. 1.: 9.00 Poročila – 9.05 Rdeči panter – 9.30 Skrivnost zakona, nemški film – 11.00 Koncert – 13.55 Športni popoldan – 17.40 Velikih deset, hit-parade – 18.25 Poglej in ugani – 18.30 Mladinska revija – 19.25 Nekoč – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Zadeva za ljudskega odvetnika – 20.15 Kraj zločina – 21.50 Parlamentarne volitve v ZR Nemčiji – 22.15 Dinastija – 23.00 Šport – 23.20 Glasbeni spored.

Ponedeljek, 26. 1.: 16.25 Nekoč – 17.30 Fizika – 18.00 Lindenstraße – 18.30 Knight Rider – 19.15 Dražba v korist akcije „Luč v temo" – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Velika ljubezen, zgodba viničarske družine – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturne vesti – 21.45 Šiling – 22.05 Bostonske dame, angleški film.

Torek, 27. 1.: 16.55 Nekoč – 17.00 Šolska oddaja – 17.15 Kmetijstvo v Avstriji – 18.00 Policijska postaja – 18.30 Knight Rider – 19.15 Dražba v korist akcije „Luč v temo" – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Made in Austria – 21.08 Poglej in ugani – 21.15 Svetovno prvenstvo alpskega smučanja – 21.50 Čas v sliki – 22.10 Kulturne vesti – 22.20 Klub 2.

Sreda, 28. 1.: 16.55 Nekoč – 17.00 Naše okolje – 17.30 Dežela in ljudje – 18.00 Poznana divjina – 18.30 Knight Rider – 19.15 Dražba v korist akcije „Luč v temo" – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Sen, ki je padel z neba, dokumentacija – 21.00 Svetovno prvenstvo alpskega smučanja – 21.35 Čas v sliki – 21.55 Kulturne vesti – 22.05 Smrt v Hollywoodu, ameriški film.

Četrtek, 29. 1.: 17.30 Nekoč – 17.35 Čuda iz angleških vrtov – 18.00 Avstrijska kuhinja – 18.30 Knight Rider – 19.15 Dražba v korist akcije „Luč v temo" – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Poročila in ozadja – 21.00 Svetovno prvenstvo alpskega smučanja – 21.50 Čas v sliki – 22.10 Kulturne vesti – 22.20 Klub 2.

TV LJUBLJANA

Petek, 23. 1.: 9.00 Periskop: Kulinarika – 9.50 Športnik Billy – 10.15 Kam, kje, kako med počitnicami – 10.25 Exlibris – 11.25 Risanka – 11.30 Benji, ameriški film – 16.00 Teletekst – 16.15 Šola smučanja: Varnost in red na smučiščih – 16.25 Tednik – 17.25 Poročila – 17.30 A. Šenoa: Zlatarjevo zlato – 17.45 Z vrha – 18.15 Izkušnje in preizkušnje – 18.50 Risanka – 19.00 Danes: obzornik – jezikovni utrinki – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.00 Vdove – 20.55 Muzeji in galerije – 21.40 Jazz na ekranu: Trio neighbours – 22.15 Dnevnik – 22.30 Vrag v telesu, avstralski film.

Sobota, 24. 1.: 8.00 Poročila – 8.05 Pastirček – 8.20 Tillove dogodivščine – 8.40 Narobe svet – 9.00 Jelka, portret slikarke in ilustratorke Jelke Reichman – 9.10 Avtoštoparka – 9.40 Ne daj se Floki: Svinjski duhovi – 10.10 Muzeji in galerije – 11.00 Ljudje in zemlja – 11.30 Mir in razorožitev – 12.10 Svetovni pokal v smučanju – smuk (moški) – 13.15 Poročila – 14.15 Ti čudoviti fantje v letečih škatlah, angleški film – 16.25 Spoznavajmo naše morje – 16.55 Poročila – 17.00 Košarka – 18.25 Na zvezi – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: Knjiga – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 19.50 Zrcalo tedna – 20.15 Portret Richarda Dreyfussa – 20.45 Dekle za slovo, ameriški film – 22.40 Dnevnik – 22.55 Dempsey in Makepeace.

Nedelja, 25. 1.: 8.40 Poročila – 8.45 Živ žav – 9.45 Lutke in lutki – 9.50 Z vrha – 10.25 Svetovni pokal v smučanju – slalom (moški), prenos 1. teka – 11.15 Dempsey in Makepeace – 12.05 Šopek domačih – 12.35 Risanka – 12.55 Svetovni pokal v smučanju – slalom (moški), posnetek 2. teka – 14.20 Prisluhnimo tišini, oddaja za slušno prizadete – 15.00 Ali poznate Jugoslavijo? – kviz – 16.30 Svetilnik, dokumentarna oddaja – 17.00 Kratki film – 17.10 Poročila – 17.20 Pearl – 18.50 Risanka – 19.00 Danes: knjiga, vreme – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.00 Pisma – Lepe, majhne laži – 21.05 Športni pregled – 21.35 Jazz na ekranu: Trio Neighbours – 22.00 Poročila.

Ponedeljek, 26. 1.: 9.00 Periskop: Risanke – 9.50 Športnik Billy – 10.15 Kam, kje, kako med počitnicami – 10.25 Koncert za UNICEF – 11.25 Risanka – 11.30 O kralju, ki ni imel srca, finski film – 16.40 Teletekst – 16.55 Šola smučanja – 17.05 Zrcalo tedna – 17.25 Poročila – 17.30 Glina – 17.45 Ne daj se Floki: Škandal – 18.15 Naša pesem – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: obzornik – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.00 Dragulj v kroni – 21.00 Avstralija – zatočišče politične emigracije – 21.45 Poročila – 21.50 Pogovor o oddaji „Avstralija zatočišče politične emigracije".

Torek, 27. 1.: 9.00 Periskop: Počitniška oddaja – 9.50 Športnik Billy – 10.15 Kam, kje, kako med počitnicami – 10.25 Star papir – 11.10 Risanka – 11.20 Pikica in zajček, avstralski risani film – 17.05 Teletekst – 17.20 Šola smučanja – 17.30 Poročila – 17.35 Koncert za UNICEF – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: obzornik – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.00 D. Jančar: Veliki briljantni valček, 2. del predstave drame SNG – 21.35 Integrali – 22.15 Dnevnik.

Sreda, 28. 1.: 9.00 Periskop: Glasba – 10.05 Športnik Billy – 10.30 Kam, kje, kako med počitnicami – 10.40 Risanka – 10.45 Mario, film – 15.30 Teletekst – 15.45 Šola smučanja – 15.55 Ščuke pa ni, ščuke pa ne – 16.55 Mostovi – hidak 17.25 Poročila – 17.30 Vijavaja: Fran Levstik – 18.15 Doba televizije: Erotika in reklama – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: obzornik – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.00 Po sledeh napredka – 20.45 Tudi konje streljajo, mar ne?, ameriški film – 22.40 Dnevnik.

Četrtek, 29. 1.: 9.00 Periskop: Moda – 9.50 Športnik Billy – 10.15 Kam, kje, kako med počitnicami – 10.25 Maček Muri – 11.25 Risanka – 11.30 Superman, film – 17.20 Teletekst – 17.35 Šola smučanja – 17.45 Poročila – 17.50 L. Suhodolčan: Piko Dinozaver – 18.00 Želeli ste, poglejte – 18.25 Potrošniška porota – 18.45 Risanka – 19.00 Danes: obzornik – 19.26 Vreme – 19.30 Dnevnik – 20.00 Tednik – 21.05 Mansfield park – 21.45 Dnevnik – 22.10 Mir in razorožitev – kot cvetje svetlobe.

SLOVENSKE ODDAJE AVSTRIJSKEGA RADIA vsak dan od 18.10 - 19.00

Petek, 23. 1.: Literarno-glasbena oddaja: pred podelitvijo 8. Tischlerjeve nagrade
Sobota, 24. 1.: Duhovni nagovor (žpk. L. Kaselj)
Voščila (D. Urschitz)
Nedelja, 25. 1.: Želeli ste, poslušajte!
(Glasba po želji)
Ponedeljek, 26. 1.: Mladi za skupnost
Torek, 27. 1.: Cerkev in svet (J. Merkač)
Za starejše letnike (M. Inzko)
Sreda, 28. 1.: Resna glasba
Četrtek, 29. 1.: Rož, Podjuna, Zila – Glasba
Petek, 30. 1.: Domača in ledinska imena v Rožu: Anton svinjski patron (dr. A. Feinig)

Nad 120 tekmovalcev pri „16. Rožanskem prvenstvu“

Največ zmagovalcev iz Šentjanža

Z letošnjim 16. Rožanskim prvenstvom je športno društvo Šentjanž ponovno potrdilo svoje osrednje mesto v rožanskem smučarskem športu. Nad 120 športnic in športnikov iz 8 sosednjih društev se je kljub meglenemu vremenu udeležilo tekme. Z 8 zmagami od 13 možnih pa so tokrat člani ŠD Šentjanž/SV St. Johann bili tudi najuspešnejše moštvo. Najboljša dneva sta postala Claudia Kropiunik (ŠD Šentjanž) in Michael Kiesslinger (SC Rosental).

Da je domače društvo odlično pripravilo progo, je najbolje potrdil domačin Jozi Partl, ki je s številko 138 dosegel še drugi najboljši čas dneva, zaostajal je za najboljšim le za 0,05 sekunde. Omembe vredno je še dejstvo, da ŠD Šentjanž še ni izpustilo vsakoletne tekme na Šentjanških Rutah (Rabenberg) odkar so v prvih povojnih letih začeli organizirati smučarske tekme. Na dnevnem redu bo kmalu tekma ob 40-letnici tekmovanja na Šentjanških Rutah.

Proga je merila nekaj nad 1000 m in je obsegala 30 vrat. Postavil jih je Hanzi Pscheider, ki je bil odgovoren tudi za ostalo organizacijo tekme. Proslave zmagovalcev in razdelitve pokalov se je udeležil tudi bistriški župan Othmar Baurecht, ki je skupaj z župani sosednjih občin bil tudi pokrovitelj Rožanskega prvenstva.

Najboljši dneva so bili:

Rožanska prvaka: Michael Kiesslinger in Claudia Kropiunik.

Zmagovalci vseh skupin so se skupaj s funkcionarji ŠD Šentjanž in bistriškim županom Othmarjem Baurechtom zbrali za skupinsko fotografijo.

Najmlajša zmagovalka: Tatjana Zablatnik.

Rezultati

Otroci I (dekleta): 1. Tatjana Zablatnik, 2. Karin Kruschitz, 3. Andrea Kruschitz (vse ŠD Šentjanž). **Otroci I (fantje):** 1. Dominik Kropfitsch (ŠD Šentjanž), 2. Christian Engel, 3. Rene Plasch (oba SC Rosental). **Otroci II (dekleta):** 1. Dunja Jamnig, 2. Katja Malle, 3. Birgit Filipič (vse ŠD Šentjanž). **Otroci II (fantje):** 1. Wolfgang Huber (ŠD Šentjanž), 2. Martin Oraže (DSG Sele/Zell), 3. Karl Heinz Stattmann (SC Rosental). **Šolarke I:** 1. Patricia Meschnig, 2. Andrea Gabriel, 3. Martina Antonitsch (vse ŠD Šentjanž). **Šolarji I:** 1. Tomi Partl, 2. Peter Moschitz (oba ŠD Šentjanjž), 3. Alexander Mak (DSG Sele/Zell). **Šolarke II:** 1. Manuela Pristovnik, 2. Maria Doujak (obe DSG Sele/Zell), 3. Michaela Pscheider (ŠD Šentjanž). **Šolarji II:** 1. Christian Stattmann (SC Rosental), 2. Daniel Doujak, 3. Emil Oraže (oba DSG Sele/Zell). **Mladinke: 1. in najboljša dneva** Claudia Kropiunik (ŠD Šentjanž) 1:03,29; 2. Brigitte Kogler (SC Rosental) 1:05,03; 3. Doris Stark (DSG Rotschitzen) 1:06,93; **Mladinci: 1. in najboljši dneva** Michael Kiesslinger (SC Rosental) 1:00,45; 2. Albert Quantschnig (SC Rosental) 1:01,32; 3.Tomaž Moschitz (ŠD Šentjanž) 1:02,29; **Starostna skupina:** 1. Janko Ottowitz (DSG Maria Elend-Podgorje), 2. Herbert Schöffmann, 3. Srečko Mak (SC Rostental). **Starostna skupina II:** 1. Erich Užnik (ŠD Šentjanž), 2. Thomas Lapusch (SC Rosental). **Splošni razred:** 1. Jozi Partl (ŠD Šentjanž), 2. Werner Oraže (DSG Sele/Zell), 3. Gerhard Lube (ŠD Šentjanž).

Sankanje v Lobniku

Na naravni progi „Ojstra“ v Lobniku je SŠK Obir izvedel v nedeljo ljudsko sankaško tekmo za Obir pokal, katere se je ob neprijetnem vremenu udeležilo domala 70 športnikov. Od teh je dvanajst parov startalo še v skupini dvojic, tako, da je bil organizator lahko zadovoljen z udeležbo in tudi potekom samim. Kot vodja sta tu odgovarjala Valentin Cidaj in Fridi Osojnik.

Ob navzočnosti delegata sankaške zveze g. Herberta Mietsche-ja je podpredsednik SŠK Valentin Pečnik podelil pri Žležiču nagrade. Izid je pomenil pravi festival za družino Miklau. Oče Flori, hčerka Klaudija in sin Adi so ta dan odnesli zmago kar v petih skupinah in zasedli povrh še dve drugi mesti. Kljub temu pa je le uspelo Hanziju Smrtniku, da je v svoji skupini moških s časom 2.22.71 postal najboljši dneva.

Tajnik društva dr. Brumnik je ob koncu pozval tudi na zborovanje in protestno vožnjo ter prisrčno povabil na zaključno sankaško prireditev za Obir pokal 1987, ki bo to nedeljo na Obirskem (prireditelj SPD Valentin Polanšek) in ki bo odločala o končnem izidu letošnje kombinacije.

Miha Traunik

Zmagovalci tekem v Lobniku:

Športne sanke I: Klaudia Miklau (SŠK Obir). **Športne sanke II:** Willi Uršič (SŠK Obir). **Šolarji:** Wolfgang Ebner (ATUS Ferndorf). **Šolarke:** Renate Osojnik (SŠK Obir). **Mladinci:** Adi Miklau (SŠK Obir). **Mladinke:** Daniela Ebner (ATUS Ferndorf). **Juniorji:** Daniel Sadolšek (SPD Zarja). **Juniorke:** Klaudia Miklau (SŠK Obir). **Moški:** Hanzi Smrtnik (SŠK Obir). **Ženske:** Irmi Oraže (SŠK Obir). **Seniori I:** Flori Miklau (SŠK Obir). **Seniori II:** Rudolf Čerov (TVN Zell-Pfarre). **Starostne ženske:** Elisabeth Kogoj (SPD Zarja). **Dvojice:** Klaudia/Diana Olip (SŠK Obir).

Šah: Beljaško prvenstvo

21-letni Josef Steiner je uspešno branil naslov šahovskega prvaka mesta Beljak. Edini slovenski udeleženec turnirja je bil Franci Rulitz, ki pa je letos razočaral. Lani je bil tretji v B-skupini turnirja, letos pa se je moral pomeriti tudi z močnejšimi igralci, ker se je turnirja udeležilo samo 26 šahistov in so vsi tekmovali v eni skupini. Že kar v prvem kolu je žreb švicarskega sistema določil številki 2 Slovenske športne zveze za nasprotnika Edija Sereiniga, lanskega viceprvaka in letošnjega tretjeuvrščenega.

Rulitz: „Proti Sereinigu v prvem in proti Kummru v drugem kolu ni bilo pomoči. V tretjem kolu pa bi proti Ofnerju, ki je imel 250 Elo-točk manj od mene, še celo s figuro več samo remiziral, če on v končnici ne bi bil naredil usodne napake.“

Proti Oberdorferju (1940) in Inzku (1795) je bil Franci Rulitz od vsega začetka naprej zgubljen; remi proti Strasserju (1658) v zadnjem kolu pa je sledil iz brezidejne menjave figur. Svojih zmožnosti se je Rulitz edinole spomnil v igri z Rechbergerjem (1960): s tremi kmeti manj ni mogel upati na končnico; žrtvoval je raje še kraljico in po sedmih potezah ujel nasprotnikovega monarha v matni mreži!

Beljaško prvenstvo 1987:

1. Josef Steiner (SV Činovče, ca. 2150) 6,5 točke
2. Michael Hanser (Toyota Celovec, ca. 1860) 6 točk
3. Edi Sereinig (SV Činovče, ca. 1950) 5 točk
21. Franci Rulitz (SŠZ Cartrans, 1986) 2,5 točke

Šahovska rubrika

(ureja Silvo Kovač, Idrija)

Rešitev naloge št. 14

Za napad beli žrtvuje lovca in trdnjavo **1. Dc4: de2 2. Db4:!** (na 2. De2+ bi sledilo 17...De7 in črni se ubrani vseh groženj). **2...efl D+ 3. Tfl: a5 4. Tel+ Le6 5. Dc5 De7 6. d6 Da7 7. d7+** (tudi kmetje nevarno ogrožajo črnega kralja) **7...Kd8 8. De5 Db6 9. Dg7: Kc7 10. Te6:** (kljub vračanju materiala se črni ne reši iz matnega obroča belih figur) **10...Taf8 11. De5+ Kd8 12. Te8+ Te8: 13. de8D+ in črni se je pred matom vdal!**

Partija je na turnirju dobila nagrado za lepo izvedeno kombinacijo.

Šahovska naloga št: 15

RIGO – J. KRISTIANSEN
(Madžarska 1985)

Črni pričakuje, da bo po dvojnem napadu vzpostavil materialno ravnovesje v poziciji, ki je ugodnejša za belega. Vendar pa je beli, ki je na potezi, pripravil zmagovito kombinacijo.

Kako je beli postavil črnega kralja pred matno grožnjo, je naloga reševalcev.

Kvalifikacija za biljard-prvenstvo:

Vinko Kušej presenetil

V kvalifikacijskem kolu za koroško deželno prvenstvo posameznikov v igri na devetko (9-er Ball) je v skupini, ki je igrala v Pliberku, presenetljivo zmagal igralec 1. Slovenskega biljard kluba Celovec Vinko Kušej. Presenetljivo predvsem zaradi tega, ker je imel v svoji skupini več igralcev, ki so sodili v krog favoritov za vstop v redni del prvenstva, ki bo odigran proti koncu februarja. Kušej je imel najtežji žreb, toda zmagal je v vseh svojih tekmah, tako da bo poleg že fiksno kvalificiranih igralcev 1. SBK (Gusti Serajnik in Marko Krištof) tretji zastopnik Slovenskega biljard kluba v prvenstvu posameznikov.

Sploh je treba dostaviti, da trojica ne bo startala brez izgledov, predvsem pa je treba prisoditi Serajniku dobre možnosti za boljšo uvrstitev, pa čeprav je dosti boljši v igri na osmico (8-er Ball).

Slovenci uspešni tudi v teku na smučeh

Blizu Čajne je bilo v soboto izvedeno deželno prvenstvo v teku na smučeh za vse razrede. Pri tem prvenstvu so v svojih razredih sodelovali tudi slovenski tekmovalci, ki so po večini člani UNION Rosenbach, ali pa SV St. Egyden. In predvsem tekmovalci društva v Podrožci so se izvrstno odrezali, saj so osvojili vsega kar 10 naslovov. Med njimi so bili tudi slovenski tekmovalci Caroline Ulbing (zmagala pri ženskih otrocih I na progi dveh kilometrov), Christian Wrolich (zmagovalec skupine moških otrok I na 2 km), Heinz Jannach (zmagovalec pri mladincih I na 8 km) ter v svojih skupinah še Ernst Graber (Podrožca, šolarji II) ter Bernhard Stroj (Šentilj, mladinci I).

Koroško prvenstvo v smučarskih skokih:

Zahomčan Kuglitsch šolarski prvak

Okoli 25 mlajših šolarjev je zadnjo soboto tekmovalo za naslov koroškega prvaka. Zdaleč najboljši je bil Zahomčan Thomas Kuglitsch, ki je na 30-m-skakalnici z dvema enakomernima skokoma (31,5 m) osvojil naslov prvaka. Še drugo mesto je osvojil Zahomčan Manfred Schnabl. Na 5. mestu se je uvrstil Obirčan Štefan Hribar.

Ostale tekme (šolarji II, mladina, juniorji, člani) so morali zaradi neugodnih snežnih razmer odpovedati.

Rezultati/Šolarji I:

1.Thomas Kuglitsch (ŠD Zahomc) 172 točk; 2. Manfred Schnabl (ŠD Zahomc) 160,3; 3. Michi Angermann (KSG) 148,5; Štefan Hribar (SŠK Obir), 12. Markus Müller; 13. Robert Moser (oba ŠD Zahomc)

Slovenska športna zveza razpisuje 7. ekipno prvenstvo v namiznem tenisu

1. Pravico sodelovanja imajo vsa slovenska športna društva, ostala slovenska društva in šolske ustanove.
2. Slovenski ekipni prvak postane moštvo, ki osvojí po dvakratnem prvenstvenem ciklusu največje število točk. V primeru enakega števila točk se pri uvrstitvi upošteva izid medsebojnih iger, razlika v posameznih igrah in razlika v setih.
3. Prvouvrščena ekipa postane slovenski moštveni prvak 1987 in prejme v trajno last pokal moštvenega prvaka. Tekmovalci moštev, ki se uvrstijo na prvih treh mestih, prejmejo kolajne in diplome.
4. Ekipe sestavljajo trije igralci in igralke (lahko mešano), ki jih mora društvo prijaviti najkasneje do srede 28. 1. 1987 na naslov Mirko Oraže, Unterbergnerstr. 17, 9170 Borovlje/Ferlach. Društvo lahko prijavi za ekipo največ pet tekmovalcev/tekmovalk, ki morajo tekmovati v telovadnih ali podobnih copatah. Inozemski tekmovalci morejo igrati le za društvo, pri katerem so javljeni pri Koroški namiznoteniški zvezi.
5. prvenstvene tekme potekajo po tekmovalnih pravilih Koroške namiznoteniške zveze.
6. Prvenstvo se začne predvidoma februarja 1987, konča pa maja 1987.
7. Prireditelji prvenstvenih turnirjev so društva.
8. Rezultati bodo objavljeni v slovenskem vestniku, Našem tedniku in v slovenski oddaji radia Celovec.
9. Prijavnina za vsako ekipo znaša 100 šilingov.
10. V ponedeljek 2. februarja 1987 bo ob 19. uri v Mladinskem domu (Mikschallee 4) sestanek vodij prijavljenih ekip. Določeni bodo termini in prireditelji prvenstvenih turnirjev, razvrščene ekipe, in izžrebana prvenstvena kola.

Športni termini

petek, 23. 1. 1987:

Biljard: Sinča vas – 1. Slovenski biljard klub, ob 20. uri v Sinči vasi

sobota, 24. 1. 1987:

Sankanje: Obirsko sankarsko prvenstvo – ob 13.uri na progi Pistotnik, prireja Alpski klub Obir

nedelja, 25. 1. 1987:

Smučanje: Super-G-slalom za ženske, slalom za mladino in splošni razred – ob 13. uri v Libiču pri Nonči vasi, prireja Športno društvo Pliberk

Sankanje: zadnja tekma za Obir-pokal – ob 10. uri na Rtačevi cesti, prireja SPD „Valentin Polanšek“

Slovenska športna zveza

poziva vse svoje odbornike, sodelavce in prijatelje, da se udeležijo protestne demonstracije 31. januarja na Dunaju.

Grozeče narodnostno ločevanje v šolah nas športnike prav tako prizadene kot vse ostale slovenske rojake na Koroškem!